

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.3.1.2024

Pani
Anna Lemańczyk
Dyrektor Szczecińskiej Agencji Artystycznej
ul. Szafera 3/5/7
71-254 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001/LSZ - Działalność samorządowych instytucji kultury w województwie zachodniopomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szczecińska Agencja Artystyczna ¹ ul. Szafera 3/5/7, 71-254 Szczecin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Lemańczyk, Dyrektor SAA ² od 5 listopada 2007 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i funkcjonowanie samorządowej instytucji kultury. 2. Realizacja zadań statutowych. 3. Realizacja zamówień publicznych. 4. Gospodarowanie środkami finansowymi.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) ³ z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeżeli mają związek z badanymi zagadnieniami.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Ewelina Kamińska-Nowicka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/81/2024 z 15 kwietnia 2024 r. 2. Lidia Modrzejewska-Markiewicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/82/2024 z 15 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: SAA lub Instytucja.

² Dalej: Dyrektor.

³ 12 września 2024 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor podejmowała działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji i funkcjonowania Instytucji, jednak nie zawsze były one skuteczne, rzetelne oraz zgodne z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Instytucja realizowała działania określone w Statucie nadanym przez organizatora. Pomimo wystąpienia czynników negatywnie wpływających na zakres i efektywność prowadzonej działalności organizowane wydarzenia przyciągnęły szersze grono odbiorców. Podejmowano również skuteczne działania zmierzające do pozyskania dodatkowego wsparcia finansowego prowadzonej działalności i zadań inwestycyjnych.

W zakresie gospodarki finansowej SAA jedną z dotacji celowych otrzymanych od Organizatora wykorzystała niezgodnie z przeznaczeniem, a część niewykorzystanej dotacji zwróciła trzy dni po terminie, bez należnych odsetek, zaś inna została zwrócona Organizatorowi w kwocie wyższej niż należna, a SAA nie podejmowała działań, by te środki odzyskać. Cztery zmiany w planie finansowym dokonano po terminie wyznaczonym przez Organizatora. Jedno ze sprawozdań z wykonania planu finansowego sporządzone zostało nierzetelnie, gdyż zawyżono wartość środków pieniężnych oraz zaniżono należności. Cztery sprawozdania z operacji finansowych sporządzone zostały nierzetelnie w zakresie m.in. zobowiązań wymagalnych, a także należności pozostałych, depozytów na żądanie oraz depozytów terminowych. SAA nie sporządziła również korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r. dotyczącej należności pozostałych z uwagi na zmiany w ewidencji księgowej. Trzy wypłacone pracownikowi SAA zaliczki gotówkowe na bieżące wydatki Instytucji rozliczone zostały po terminie określonym w zarządzeniu Dyrektora SAA. Nierzetelnie sporządzono w 2022 r. protokół przekazania Miastu Szczecin budynku przy Wojska Polskiego 64, w którym zaniżono jego wartość początkową i umorzenie. W celu wyegzekwowania należności wymagalnych powstałych w 2021 r. nie prowadzono rzetelnych i prawidłowych działań. Zobowiązania SAA regulowano nieterminowo, czego skutkiem było, niezgodne z zasadą dokonywania wydatków ze środków publicznych określoną w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶, pokrycie odsetek.

W pozostałych obszarach kontrolowanej działalności stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in: nieodpłatnego wyzbycia się przez Dyrektora jedynego nieruchomości składnika majątku; zatrudniania pracowników na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju co objęte stosunkiem pracy oraz nie dokumentowania czasu pracy zleceńbiorców i nie wypłacania im wynagrodzenia co najmniej raz w miesiącu; nie udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej⁷ informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska i nie przechowywania pełnej dokumentacji z procesu rekrutacji; nie ustalania wartości nabytych autorskich praw majątkowych oraz licencji, skutkującego brakiem ujęcia ich w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych oraz brakiem ich inwentaryzowania; nieprzekazywanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych⁸ informacji o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz umieszczanie w treści umów zawieranych z wykonawcami w ramach udzielenia zamówienia publicznego klauzuli abuzywnej oraz nie umieszczenie w ww. umowach obligatoryjnych postanowień dotyczących kar umownych.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 858; dalej: ustawa o f.p.

⁷ Dalej: BIP.

⁸ Dalej: UZP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i funkcjonowanie samorządowej instytucji kultury

Opis stanu faktycznego

1.1 Uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie nr XXXVII/401/60 z dnia 27 października 1960 r. utworzono Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Imprez Artystycznych w Szczecinie. W 1975 r. przedsiębiorstwo zmieniło nazwę na SAA. Na mocy Porozumienia zawartego 10 grudnia 1993 r. pomiędzy Wojewodą Szczecińskim a Prezydentem Miasta Szczecina przekazano zadania i kompetencje administracji rządowej do wykonywania organom Miasta Szczecina i z dniem 1 stycznia 1994 r. Instytucja stała się komunalną jednostką organizacyjną, a Gmina Miasto Szczecin¹⁰ stała się jej organem prowadzącym. W dniu 13 marca 1997 r. SAA została wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Gminę. Uchwałą Rady Miasta Szczecin Nr XLIX/929/06 z dnia 9 stycznia 2006 r. nadano Statut SAA¹¹, zaś Dyrektor po pozytywnym zaopiniowaniu przez Organizatora 19 maja 2023 r. nadała Instytucji Regulamin Organizacyjny¹². W okresie objętym kontrolą w SAA nie działały organizacje związkowe i stowarzyszenia twórców.

(akta kontroli str. 5-128, 977-984, 1740-1748)

1.2 Na dzień zakończenia czynności kontrolnych SAA nie była właścicielem żadnej nieruchomości. Od 26 maja 2022 r. od Gminy wynajmowała pomieszczenia o łącznej powierzchni 467,98 m² znajdujące się w Hali Widowiskowo-Sportowej przy ul. W. Szafera 3/5/7 w Szczecinie¹³. Ponadto od 12 kwietnia 2022 r. SAA dzierżawi od Organizatora część nieruchomości gruntowej zabudowanej obiektem Teatru Letniego im. Heleny Majdaniec, znajdującego się na terenie zabytkowego Parku im. J. Kasprówicza w Szczecinie, przeznaczonego na 2 772 widzów¹⁴. Od 2022 r. (rozpoczęcie dzierżawy ww. Teatru Letniego) znacząco zwiększyła się wartość urządzeń technicznych i maszyn jakimi dysponowała SAA z 41,9 tys. w 2021 do 329,5 tys. w 2022 r. oraz innych środków trwałych z 16,4 tys. zł w 2021 r. do 250,8 tys. zł w 2022 r., a od 2022 r. do 2024 r. wartość ta stopniowo malała. Do połowy 2022 r. SAA była właścicielem budynku mieszczącego się przy al. Wojska Polskiego 64 w Szczecinie oraz użytkownikiem wieczystym gruntu, na którym znajdował się ww. budynek. SAA 26 lipca 2022 r. zrzekła się ww. praw na rzecz Organizatora, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 977-984, 1090-1212, 1711-1748)

1.3 Zatrudnienie w SAA w okresie objętym kontrolą nie podlegało znacznej fluktuacji i wynosiło średnio 16 osób, w tym dwóch pracowników technicznych, trzech administracyjnych oraz 11 obsługi. Wysokość wynagrodzeń wynosiła łącznie w: 2021 r. – 1 334 253 zł (średnio 6 540,46 zł miesięcznie na etat); 2022 r. – 1 552 427 zł, (średnio 8 085,56 zł miesięcznie na etat), 2023 r. – 1 603 162 zł (średnio 8 482,34 zł miesięcznie na etat) i w I kwartale 2024 r. – 459 112 zł (średnio 10 931,24 zł

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: Gmina lub Organizator.

¹¹ Zmieniony następnie: Uchwałą Rady Miasta Szczecin Nr XLVI/1171/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r., Uchwałą Rady Miasta Szczecin Nr XIX/532/12 z dnia 04 czerwca 2012 r., Uchwałą Rady Miasta Szczecin XIII/299/15 z dnia 17 listopada 2015 r. oraz Uchwałą Rady Miasta Szczecin XI/351/19 z dnia 22 października 2019 r.

¹² Nadany Zarządzeniem Dyrektora SAA nr 1/05/2023 z dnia 19 maja 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego SAA.

¹³ Składającą się z pomieszczeń biurowych o powierzchni 267,98 m² i przestrzeni magazynowej o powierzchni 200 m², za które płaci miesięczny czynsz w wysokości 22 834,27 zł netto oraz ponosi opłaty za świadczenia dodatkowe.

¹⁴ Za który płaci miesięczny czynsz w wysokości 104 140,41 zł brutto oraz opłaty dodatkowe.

miesięcznie na etat). Instytucja zawarła umowy cywilnoprawne z 117 osobami w 2021 r.¹⁵, 88 w 2022 r.¹⁶, 85 w 2023 r.¹⁷ i 16 w I kwartale 2024 r.¹⁸. Część ww. umów zawarto z pracownikami Instytucji¹⁹ na wykonywanie zadań tożsamyh do tych ujętych w zakresach obowiązków wynikających ze stosunku pracy. Takie działanie było niezgodne z przepisami prawa pracy, ponieważ w rzeczywistości stanowiło pracę w godzinach nadliczbowych. Ponadto w 58 badanych umowach zlecenia stwierdzono brak udokumentowania czasu pracy zleceniobiorców, a w pięciu nie wypłacanie wynagrodzenia przyjmującemu zlecenie co najmniej raz w miesiącu, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1213-133, 1711-1748)

1.4 W okresie objętym kontrolą Instytucja nie posiadała wewnętrznych uregulowań dotyczących zatrudniania pracowników. W tym czasie zatrudniono dwie osoby, w tym jedną osobę w wyniku przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego i jedną, która podjęła ponownie zatrudnienie w Instytucji po przejściu na emeryturę. Żadne z przeprowadzonych postępowań nie zostało opublikowane w BIP. Instytucja nie posiadała ponadto pełnej dokumentacji związanej z procesem rekrutacji nowozatrudnionych pracowników (np. brak było ogłoszeń o pracę), o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1334-1336, 1711-1748)

1.5 Dyrektor Instytucji został zobowiązany przez Organizatora w umowie w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności SAA oraz programu jej działania z 21 grudnia 2020 r. do niewykonywania w czasie trwania umowy, bez uprzedniej zgody Organizatora, jakichkolwiek dodatkowych prac, które stanowiłyby działalność konkurencyjną w stosunku do działalności prowadzonej przez Instytucję, a w przypadku prowadzenia takich prac do ich zaprzestania najpóźniej z dniem powołania na stanowisko, za wyjątkiem działalności naukowej dydaktycznej, szkoleniowej, sportowej, charytatywnej, społecznej, publicystycznej, politycznej i wydawniczej jeżeli ich charakter i rozmiary nie utrudniają należytego wykonywania obowiązków oraz nie naruszają interesu Instytucji. Podejmowanie przez pracowników SAA dodatkowego zatrudnienia lub zajęć uregulowano w formie podpisywanych przez pracowników umów o zakazie konkurencji. Spośród 15 pracowników zatrudnionych w SAA²⁰ osiem osób podpisało umowy o zakazie konkurencji. W badanym okresie w SAA nie byli zatrudnieni pracownicy artystyczni.

(akta kontroli str. 17-21, 1337-1352, 1711-17548)

1.6 Dyrektor SAA w czasie pełnienia swojej funkcji nie prowadziła innej działalności zarobkowej i nie występowała do Organizatora o zgodę na wykonywanie dodatkowych prac.

(akta kontroli str. 1711-1748)

1.7 SAA nie podejmowała działań w celu pozyskania wolontariuszy i współpracy z nimi. Dyrektor SAA wyjaśniła, że *Instytucja nie widziała potrzeby pozyskania wolontariuszy i współpracy z nim. Ponadto w Agencji brakuje osób, które mogłyby zająć się przeszkalaniem wolontariuszy.*

(akta kontroli str. 977-984, 1711-1748)

1.8 Źródłem dochodów własnych SAA innych niż dotacja podmiotowa od organizatora były wpływy: ze sprzedaży biletów, książek i płyt; z organizacji eventów dla firm

¹⁵ Z tego 32 osoby na podstawie umowy o dzieło oraz 85 osób na podstawie umowy zlecenia.

¹⁶ Z tego 28 osoby na podstawie umowy o dzieło oraz 60 osób na podstawie umowy zlecenia.

¹⁷ Z tego 26 osoby na podstawie umowy o dzieło oraz 59 osób na podstawie umowy zlecenia.

¹⁸ Z tego 10 osób na podstawie umowy o dzieło oraz 6 osób na podstawie umowy zlecenia.

¹⁹ W latach 2021-2024 (I kwartał) SAA zawarła 85 umów cywilnoprawnych z pracownikami.

²⁰ Stan na 31 marca 2024 r.

zewnętrznych; od sponsorów; z wynajmu Teatru Letniego i powierzchni przeznaczonej pod usługi gastronomiczne na jego terenie; ze świadczenia usług promocyjnych i marketingowych dla podmiotów zewnętrznych oraz dotacje celowe od Organizatora. Instytucja w okresie objętym kontrolą nie występowała o dofinansowania ze środków będących w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

(akta kontroli str. 1711-1748)

1.9 W okresie objętym kontrolą w SAA prowadzono ewidencję wartości niematerialnych i prawnych, w której wskazano wyłącznie programy i systemy komputerowe. Nie uwzględniono w niej autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji, które Instytucja nabywała na podstawie umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umów o korzystanie z utworu, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1353-1358, 1711-1748)

W Instytucji nie wprowadzono wewnętrznych procedur regulujących kwestie nabywania i zbywania autorskich praw majątkowych oraz udzielania licencji (w tym również określania przedmiotu umowy i pól eksploatacji utworu). Główna Księgowa wyjaśniła, że *ww. zagadnienia uregulowane są każdorazowo w umowie pomiędzy SAA a osobą biorącą dzieło, przekazującą licencję*. W badaniu 14 umów przeniesienia autorskich praw majątkowych, zawartych w okresie objętym kontrolą, stwierdzono, że zostały sporządzone w sposób niezgodny z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych²¹, nierzetelny i niedostatecznie zabezpieczający interesy jednostki, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1353-1359-1404, 1711-1748)

Badanie 30 umów zlecenia zawartych w latach 2021-2024 (I kwartał) wykazało że przy ich realizacji doszło do powstania utworów w rozumieniu prawa autorskiego, do których Instytucja nie nabyła autorskich praw majątkowych, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1405-1464, 1711-1748)

Instytucja, w okresie objętym kontrolą, zawała ze swoimi pracownikami 46 odpłatnych umów na stworzenie utworów, które powinny zostać stworzone w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1260-1333, 1396-1404, 1711-1748)

W SAA nie wprowadzono wewnętrznych procedur regulujących:

- korzystanie z utworu pracowniczego oraz pracowniczego artystycznego wykonania utworu lub dzieła sztuki ludowej i rozporządzanie prawami do niego,
- utrwalanie, rozporządzanie i korzystanie z fonogramów lub wideogramów utworów lub ich artystycznych wykonań oraz tworzenia i eksploatacji utworów audiowizualnych, których Instytucja była producentem,
- rozpowszechnianie wizerunku (w tym artystów).

(akta kontroli str. 1711-1748)

1.10 W Instytucji w latach 2021-2024 (I kwartał) przeprowadzono cztery kontrole zewnętrzne przez następujące podmioty: Zakład Ubezpieczeń Społecznych (2022 r.) w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek oraz zgłaszania do ubezpieczeń – w jej wyniku wydano zalecenia pokontrolne, które Instytucja zrealizowała; Gminę w zakresie bezpieczeństwa informacji (2022 r.) w wyniku której ustalono, że w objętych badaniem obszarach związanych z bezpieczeństwem informacji w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza i wydano zalecenia pokontrolne; Wydział Kultury Urzędu Miasta Szczecin (2022 i 2023 r.) w zakresie zagadnień dotyczących umów sponsorskich i

²¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 2509; dalej: prawo autorskie.

partnerskich, umów najmu, dzierżawy i użytkowania siedziby Instytucji oraz realizacji inwestycji, a także delegacji Dyrektora oraz aktualności pełnomocnictw – w przedmiocie ostatniego zagadnienia (pełnomocnictw) wydano zalecenie pokontrolne, które Instytucja zrealizowała.

(akta kontroli str. 1465-1525, 1711-1748)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieodpłatne wyzbycie się przez Dyrektora SAA składnika majątku, stanowiącego jedyną własność nieruchomości Instytucji.
SAA 5 grudnia 1990 r. nabyła prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz odpłatnie prawo własności budynku administracyjno-biurowego i nieodpłatnie prawo własności budynku gospodarczego, posadowionych na tym gruncie, położonych przy al. Wojska Polskiego 64 w Szczecinie²², a będących siedzibą SAA od 1972 roku. Dyrektor reprezentująca SAA 26 lipca 2022 r. zrzekła się nieodpłatnie prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności usytuowanych na tym gruncie budynków na rzecz Gminy²³, oświadczając jednocześnie, że prawo użytkowania wieczystego działki i posadowione na niej budynki opisane wyżej, są całkowicie zbędne dla realizacji celów statutowych SAA. Od dnia ww. zrzeczenia SAA nie była właścicielem żadnej nieruchomości²⁴, a pomieszczenia, będące w czasie prowadzenia czynności kontrolnych siedzibą SAA wynajmowała za kwotę 22 834,27 zł netto miesięcznie oraz ponosiła opłaty za świadczenia dodatkowe wynikające z umowy najmu. Nieruchomość znajdująca się przy al. Wojska Polskiego 64 w Szczecinie na moment przeprowadzania czynności kontrolnych była przygotowywana do zbycia przez Gminę.

(akta kontroli str. 5-128, 977-984, 1740-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Stan nieruchomości przy Wojska Polskiego 64 – zabytкового budynku i dostosowanie go do bieżących potrzeb działalności wymagał dużych nakładów finansowych. SAA, nie posiadała środków na przeprowadzenie niezbędnych prac, w związku podjęto decyzję o wyprowadzce jednostki do nowoczesnej, nowej siedziby przy ul. Szafera. Zaś dotychczasowa siedziba naszej instytucji stała się zbędna i przeznaczono ją do sprzedaży. W związku z tym, że SAA nie ma wyspecjalizowanej kadry, która przygotowałaby nieruchomość do zbycia oraz przeprowadziłaby proces sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu uznano za zasadne „zwrócenie” nieruchomości Gminie jako organizatorowi działalności kulturalnej. Nastąpiło to na podstawie zrzeczenia się prawa użytkowania wieczystego. Urząd dysponując wyspecjalizowanymi i doświadczonymi kadrami daje gwarancję sprawnego i profesjonalnego zbycia nieruchomości, a wcześniej jej przygotowania do zbycia – nieruchomość wymagała podziału geodezyjnego, z uwagi na lokalizację infrastruktury należącej do Tramwajów Szczecińskich. Pokreślenia wymaga także fakt, że zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, prawo użytkowania wieczystego nieruchomości i własność posadowionych na niej budynków przysługujące SAA stanowi mienie komunalne analogicznie jak prawo własności tej nieruchomości przysługujące Gminie. W konsekwencji zrzeczenie się prawa użytkowania wieczystego na rzecz właściciela nieruchomości nie spowodowało „wyjścia” nieruchomości poza sferę mienia komunalnego. Koreponduje to z resztą z art. 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,*

²² Na mocy decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wydanej w dniu 10 czerwca 1992 r., znak: GNG.N.15-7220P/350/92

²³ Na podstawie aktu notarialnego Rep A nr 1746/2022 z 26 lipca 2022 r., oraz Rep. A nr 1949/2022 z 2 września 2022 r.

²⁴ Stan na dzień zakończenia czynności kontrolnych, tj. 12 września 2024 r.

zgodnie z którym Państwowa lub samorządowa osoba prawna może zrzec się użytkowania wieczystego. W takim przypadku prawo użytkowania wieczystego wygasa. Trzeba też pamiętać, że Gmina jako organizator corocznie dofinansowuje SAA udzielając dotacji, zatem środki ze zbycia nieruchomości pośrednio „wróca” do SAA w tej formie.

(akta kontroli str. 977-984)

W ocenie Izby nieodpłatne wyzbycie się składnika majątku, stanowiącego jedyną własność nieruchomości Instytucji, stanowiącą jej siedzibę, wycenioną w momencie zbycia na kwotę 6 979 tys. zł²⁵ uznać należy za działanie niegospodarne.

(akta kontroli str. 1141-1210)

W toku kontroli Dyrektor przedłożyła pisemne oświadczenie organizatora, że pozyskane ze sprzedaży ww. nieruchomości środki finansowe będą źródłem finansowania działalności statutowej SAA w formie postaci podmiotowej.

(akta kontroli str. 1122-1123)

Zdaniem NIK ww. oświadczenie nie wywołuje żadnego zobowiązania po stronie organizatora. W celu należytego zabezpieczenia interesów SAA takie oświadczenie powinno zostać umieszczone w treści aktu notarialnego, na podstawie którego nastąpiło zrzeczenie się przedmiotowego prawa.

2. W wyniku szczegółowego badania ośmiu umów zleceń²⁶ (z 85 umów cywilnoprawnych zawartych z pracownikami w okresie od 2021 r. do końca I kwartału 2024 r. na łączną kwotę 123 290,87 zł²⁷) stwierdzono, że ich przedmiotem było wykonywanie zadań tożsamyh do tych ujętych w zakresach obowiązków pracowników wynikających ze stosunku pracy.

(akta kontroli str. 1213-133, 1711-1748)

Powyższe było niezgodne z art. 128–151⁶ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy²⁸, ponieważ tego rodzaju praca wynikająca z zakresu obowiązków pracownika stanowiła de facto pracę w godzinach nadliczbowych. Zatrudnianie pracowników poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju co objęte stosunkiem pracy stanowiło obejście przepisów o czasie pracy²⁹.

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Zawierane umowy cywilnoprawne z własnymi pracownikami w zakresie pokrywającym się z zakresem czynności zawartych w ramach umowy o pracę wynikały z faktu, iż przede wszystkim były one finansowane z innych źródeł niż dotacja podmiotowa przeznaczona na wynagrodzenia, w tym z przychodów własnych z prowadzonej działalności gospodarczej czy z dotacji celowych. Taki sposób rozliczenia z pracownikiem przede wszystkim ułatwiał rozliczanie środków. /.../ Zawieranie takich umów miało na celu przede wszystkim elastyczne zarządzanie środkami finansowymi.*

(akta kontroli str. 1740-1748)

²⁵ Według operatu szacunkowego z dnia 5 września 2024 r. sporządzonego przez powołanego przez NIK w toku kontroli biegłego.

²⁶ Dotyczy umów zawartych z T.K. nr 230307 i 230310 oraz T.J. nr 230308 i 230309 z 31 marca 2023 r. oraz w umowach z 30 czerwca 2023 i 31 lipca 2023 r.

²⁷ 22 umowy zlecenia i 26 umów o dzieło w 2021 r. na łączną kwotę 77 636,81 zł, 2 umowy zlecenia i 20 umów o dzieło w 2022 r. na łączną kwotę 16 325,73 zł, 13 umów zlecenia w 2023 r. na łączną kwotę 26 328,33 zł, 2 umowy zlecenia w I kwartale 2024 r. na łączną kwotę 3 000,00 zł.

²⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 1465 ze zm.; dalej: kp.

²⁹ Orzeczenia: wyrok SA w Lublinie z dnia 17 sierpnia 2006 r., III APa 24/06, wyrok SN z 30 czerwca 2000 r. II UKN 523/99, , wyrok SA w Gdańsku z 21 października 1994 r., III Aur 865/94, wyrok SN z 12 kwietnia 1994 r., I PZP 13/94.

3. W 58 badanych umowach zlecenia zawartych z 14³⁰ osobami nie udokumentowano czasu pracy zleceniobiorców. We wszystkich ww. umowach brak było potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia. Zgodnie z art. 8b ust. 2 oraz 8c ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę³¹ w przypadku gdy strony w umowie nie określają sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi przedkłada w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej informację o liczbie godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia, a przedsiębiorca albo inna jednostka organizacyjna, na rzecz której jest wykonywane zlecenie lub są świadczone usługi, przechowuje dokumenty określające sposób potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług oraz dokumenty potwierdzające liczbę godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług przez okres 3 lat od dnia, w którym wynagrodzenie stało się wymagalne.

(akta kontroli str. 1213-1279, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Były to umowy zwolnione z rejestracji na podstawie art. 8d ust 1 pkt 1 ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.*

(akta kontroli str. 1740-1748)

W ocenie liczby ww. wyłącznie nie miało zastosowania w przedmiotowych umowach, ponieważ przyjmującym zlecenie nie przysługiwało wyłącznie wynagrodzenie prowizyjne.

4. W pięciu badanych umowach zlecenia³² zawartych na okres dłuższy niż miesiąc nie wypłacano wynagrodzenia przyjmującemu zlecenie co najmniej raz w miesiącu. Zgodnie z art. 8a ust. 6 ustawy o płacy minimalnej w przypadku umów zawartych na czas dłuższy niż 1 miesiąc, wypłaty wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej dokonuje się co najmniej raz w miesiącu.

(akta kontroli str. 1213-1279, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Zleceniobiorcy ci nie przedłożyli dokumentów niezbędnych do rozliczenia wynagrodzenia, w związku z czym nie mogąc potwierdzić iż praca nie została wykonana Agencja nie wypłacała wynagrodzenia.*

(akta kontroli str. 1740-1748)

5. W żadnym z dwóch przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą postępowań rekrutacyjnych, SAA nie udostępniła w BIP informacji z procesu rekrutacji, w tym informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, co było niezgodne z art. 4 ust. 1 pkt 4, stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. g, ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³³.

Podmioty reprezentujące jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego mają obowiązek udostępniania informacji publicznej, w tym m.in. informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska w ww. podmiotach. Podmioty te zobligowano do udostępnienia informacji publicznej w BIP na podstawie art. 8 ust. 2 i 3 uodip.

(akta kontroli str. 17-21, 1337-1352, 1711-17548)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że *Agencja nie podała na BIP informacji o naborze.*

³⁰ Umowy z T.J., T.K., B.T., D.S., C.W., M.P., A.W., A.N., J.K., A.K., A.Ch., P.K., K.Ch. i P.Ł.

³¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 2207, ze zm.; dalej: ustawa o płacy minimalnej.

³² Dotyczy umów zawartych z T.J. nr 230309 z 31 marca 2023 r. i z 30 czerwca 2023 r.; T.K. nr 230310 z 31 marca 2023 r. i z 30 czerwca 2023 r. oraz C.W. nr 20230301.

³³ Dz.U. z 2022 r. poz. 902, ze zm.; dalej: uodip.

(akta kontroli str. 1740-1748)

6. Instytucja nie posiadała pełnej dokumentacji związanej z rekrutacją dwóch pracowników zatrudnionych w okresie objętym kontrolą (np. brak było ogłoszeń o pracę). Działanie takie należy uznać za nierzetelne, gdyż z uwagi na trzyletni okres przedawnienia roszczeń pracowniczych, wynikający z art. 291 kp³⁴, przyjąć należy, że w interesie SAA było przechowywanie danych uczestnika postępowania rekrutacyjnego przez ww. okres³⁵.

(akta kontroli str. 17-21, 1337-1352, 1711-17548)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Dokumenty rekrutacyjne, w tym podania i CV pozostałych osób biorących udział w rekrutacji zostały zniszczone po zatrudnieniu pracowników.*

(akta kontroli str. 1740-1748)

7. W okresie objętym kontrolą SAA nie określała wartości początkowej nabywanych w tym czasie, na podstawie umów cywilnoprawnych, autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji oraz nie wprowadzała ich do ewidencji księgowej jako wartości niematerialnych i prawnych, co w konsekwencji skutkowało nie dokonywaniem odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od tych praw oraz ich okresowej wyceny. Powyższe zaniechania Instytucji były niezgodne z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁶, w szczególności z art. 28 ust.1 i 2, art. 33 ust. 1, w związku z art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1-4 i 6-8.

(akta kontroli str. 1353-1358, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Według agencji prawa i licencje nie spełniały definicji WNIP według prawa bilansowego. Agencja nie dokonała oceny okresu przydatności nabytych praw w związku z powyższym nie nastąpiło wprowadzenia ich do ewidencji.*

(akta kontroli str. 1735-1748)

8. Badanie 14 umów przeniesienia autorskich praw majątkowych zawartych przez Instytucję zostały sporządzone w sposób niezgodny z prawem autorskim, nierzetelny i niedostatecznie zabezpieczający interesy SAA, tj.:

– w czterech zbadanych umowach³⁷ nie wskazano pól eksploatacji utworów; Wymóg wskazania w umowie pól eksploatacji utworu wynika wprost z art. 41 ust. 2 prawa autorskiego, stanowiącego, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, obejmuje pola eksploatacji wyrażnie w niej wymienione. Zatem zarówno umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych jak i umowa licencyjna, obejmują te pola eksploatacji, które zostały wyrażnie w nich określone, co oznacza, że określenie pól eksploatacji, w rozumieniu art. 41 ust. 2 w związku z art. 50 oraz art. 67 ust. 1 prawa autorskiego stanowi *essentialia negotii* takiej umowy³⁸. Dopiero wskazanie utworu wraz z konkretnym polem eksploatacji stanowi właściwe określenie przedmiotu danej umowy.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor wyjaśniła: *Sprecyzowanie pól eksploatacji było trudne i rodziło obawy o złamanie umowy w przypadku potrzeby wykorzystania praw na innym polu. Dlatego pomimo językowej wykładni art. 41 ust 2 ustawy Agencja zgodnie ze*

³⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1465 ze zm.; dalej: kp.

³⁵ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2022 r., II SA/Wa 542/22.

³⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.; dalej: uor.

³⁷ Umowy zawarte z: T.Ch. z 19 lipca 2021 r., J.M. z 19 lipca 2021 r., R.W. z 14 lipca 2021 r. i B.T. z 25 marca 2024 r.

³⁸ Wyrok SN z 23 września 2004 r., III CK 400/03.

wskazówkami prawnymi kancelarii prawnych stosuje ww. artykuł jako wskazówkę niż bezwzględny nakaz.

(akta kontroli str. 1735-1739)

— jednej zbadanej umowie³⁹ zbyt wąsko i niedokładnie określono pola eksploatacji utworu; W ww. umowie jej przedmiot określono jako wykonanie autorskiego koncertu „z prawem do utrwalenia tego koncertu i wykorzystania nagrań z niego przez Zamawiającego”. W ramach przedmiotowej umowy nie wskazano pól eksploatacji utworu na jakich Zamawiający (SAA) zamierza „wykorzystać nagrania”. Art. 41 ust. 2 prawa autorskiego stanowi, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione. Właściwe określenie pól eksploatacji utworu ma zapewnić możliwość korzystania z niego zgodnie z intencją nabywcy, zaś niewłaściwe ich określenie (za wąskie, niedokładne) może powodować niemożność korzystania z utworu na danym polu, a w konsekwencji powodować konieczność zawarcia kolejnej umowy obejmującej swym zakresem dane (niedoprecyzowane) pole eksploatacji.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Sprecyzowanie pól eksploatacji było trudne i rodziło obawy o złamanie umowy w przypadku potrzeby wykorzystania praw na innym polu. Dlatego pomimo językowej wykładni art. 41 ust 2 ustawy Agencja zgodnie ze wskazówkami prawnymi kancelarii prawnych stosuje ww. artykuł jako wskazówkę niż bezwzględny nakaz oraz Agencja traktuje dokumentację jako integralną całość.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

— w sześciu zbadanych umowach⁴⁰ nieprecyzyjnie określono ich przedmiot; Zdaniem Izby przedmiot umowy powinien zostać na tyle precyzyjnie określony, aby nie było wątpliwości jakiego utworu dotyczy, ponadto zbyt ogólne określenie przedmiotu umowy może powodować niedostatecznie zabezpieczenie interesów jednostki w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Każdorazowo powstałe dzieła dokumentowane są w formie elektronicznej lub papierowej i nie istnieją przesłanki niepewności co do powstałego dzieła.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

— w pięciu zbadanych umowach⁴¹ nie zamieszczono postanowień odnoszących się do przeniesienia autorskich praw majątkowych pomimo, że w oświadczeniach dla celów ustalenia wynagrodzenia złożonych przez ww. wykonawców była informacja o rozporządzaniu prawami autorskimi do dzieła stworzonego przedmiotową umową. Z art. 53 prawa autorskiego wprost wynika, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności, a jakkolwiek umowa, mocą której miałyby dojść do przeniesienia autorskich praw majątkowych, zawarta bez zachowania formy pisemnej, jest nieważna⁴² i tym samym nie wywołujące skutków prawnych.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

³⁹ Umowa zawarta z A.M. z 5 sierpnia 2022 r.

⁴⁰ Umowy zawarte z: B.T. z 25 marca 2024 r., A.S. z 28 lutego 2024 r., O.K. z 13 grudnia 2023 r., B.K. z 17 sierpnia 2023 r., z 30 czerwca 2023 r. i W.R. z 5 lipca 2022 r.

⁴¹ Umowy zawarte z: A.S. z 28 lutego 2024 r., B.K. z 30 czerwca 2023 r. i 17 sierpnia 2023 r. i O.K. z 13 grudnia 2023 r. i W. R. z 5 lipca 2022 r.

⁴² Wyrok SA w Szczecinie z dnia 24 maja 2019 r., I ACa 155/19.

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Agencja traktuje dokumentację jako integralną całość.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

– w trzech zbadanych umowach⁴³ błędnie wskazano osobę twórcy;
W treści ww. umów zawarto postanowienie „Zamawiający zachowuje wszystkie prawa wynikające z ustawy o prawie autorskim oraz prawach pokrewnych”, co jest niezgodne z art. 8 ust 1 prawa autorskiego wskazującego, że prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Ww. przepis konstytuuje podstawową zasadę, w myśl której prawo autorskie powstaje w sposób pierwotny na rzecz twórcy. Odejście od tej zasady wymaga szczególnego przepisu ustawy. Nabycie praw autorskich przez twórcę następuje ex lege wraz ze stworzeniem utworu⁴⁴. Aby uznać, że osoba prawna mogła legitymować się prawami autorskimi do utworu, winna wykazać, że nabyła ona skutecznie swoje prawa od twórcy tego utworu (czyli osoby fizycznej)⁴⁵.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor wyjaśniła: *Jest to „de facto” zapis przenoszący prawo na Agencję.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

– we wszystkich 14 zbadanych umowach nie zawarto postanowień dotyczących wynagrodzenia twórcy za przeniesienie autorskich praw majątkowych;
W treści ww. umów określono tylko wysokość wynagrodzenia za wykonanie dzieła⁴⁶, nie regulując w nich kwestii wynagrodzenia za przeniesienie majątkowych praw autorskich. Zgodnie z art. 43 ust. 1 i 2 prawa autorskiego jeżeli z umowy nie wynika, że przeniesienie autorskich praw majątkowych lub udzielenie licencji nastąpiło nieodpłatnie, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia, a jeżeli w umowie nie określono wysokości wynagrodzenia autorskiego, wysokość wynagrodzenia określa się z uwzględnieniem zakresu udzielonego prawa oraz korzyści wynikających z korzystania z utworu.

Jako regułę należy zatem przyjąć, że za umowne przeniesienie autorskich praw majątkowych lub udzielenie licencji twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia, a gdy strony przemilczały w umowie kwestię wynagrodzenia, zgodnie z art. 43 ust. 1 prawa autorskiego jest ono należne twórcy⁴⁷.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Całość wynagrodzenia określało wartość wykonania i przeniesienia bez rozróżnienia kwot.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

– we wszystkich 14 zbadanych umowach brakowało postanowień, które same w sobie nie stanowiły *essentialia negotii* umowy, jednak ich brak uznać należy za nierzetelność i brak dostatecznego zabezpieczenia interesów Instytucji;
Umowy, w których brak było wyraźnego postanowienia o przeniesieniu prawa lub udzieleniu licencji, określenia terminu uprawniającego do korzystania z utworu, wskazania terytorium, na którym SAA było uprawnione do korzystania z utworu, wynagrodzenia za przeniesienie praw lub udzielenie licencji do utworu, przeniesienia własności nośnika utworu, uznać należy za sporządzone

⁴³ Umowy zawarte z: J.P. z 14 czerwca 2021 r., S.L. z 1 czerwca 2021 r. i z M. N. z 19 maja 2021 r.

⁴⁴ Wyrok SA w Poznaniu z 7 listopada 2007 r., I ACa 800/07.

⁴⁵ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 listopada 2021 r., VI SA/Wa 1755/21.

⁴⁶ Formułując postanowienie dotyczące wynagrodzenia w sposób: za wykonanie dzieła jego Wykonawca otrzyma wynagrodzenie w wysokości (...).

⁴⁷ Wyrok SA w Warszawie z dnia 2 października 2017 r., I ACa 905/16; wyrok SA w Warszawie z 9 marca 2010 r., I ACa 1216/09.

nierzetelnie i mogące powodować niedostateczne zabezpieczenie interesów jednostki w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Agencja podpisując umowy z Artystami zadbała o treść dzieła oraz wartość umowy. Agencja nie widziała zagrożeń swoich interesów, do dnia dzisiejszego nie miała również problemów prawnych z tytułu zawieranych umów z Artystami.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

9. W okresie objętym kontrolą SAA zawarła 30 umów zlecenia⁴⁸ przy realizacji, których w ocenie Izby doszło do powstania utworów w rozumieniu art. 1 prawa autorskiego (fotografii i artykułów), jednak SAA nie zawarła w ww. umowach postanowień, regulujących kwestię przeniesienia przez zleceniobiorcę na rzecz zleceniodawcy autorskich praw majątkowych do utworów stworzonych w związku z wykonywaniem umowy, ani w żaden inny sposób nie nabyła praw do tych utworów, gdyż zgodnie z art. 53 prawa autorskiego przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. W związku z powyższym jeżeli SAA korzystało z autorskich praw majątkowych do dzieł stworzonych przedmiotowymi umowami robiło to w sposób nieuprawniony.

(akta kontroli str. 1359-1395, 1711-1748)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Całość wykonanych zdjęć /.../ i napisanych artykułów /.../ było na zamówienie Agencji. Wykonanie zdjęć i artykułów było realizacją usługi a nie wykonaniem dzieła ze względu na ograniczony charakter możliwości wykonania /.../. W związku z powyższym zawarto z nim umowę zlecenie a nie umowę o dzieło.*

(akta kontroli str. 1735-1739)

Izba pragnie zauważyć, że niezależnie od charakterystyki umowy, czy jest to umowa o dzieło będąca umową rezultatu, czy umowa zlecenie będąca umową starannego działania, w wyniku zarówno jednej jak i drugiej może powstać lub nie utwór w rozumieniu prawa autorskiego.

10. SAA w okresie objętym kontrolą zawarła ze swoimi pracownikami 46 odpłatnych umów o dzieło na łączną kwotę 35 012,60 zł, których przedmiotem było stworzenie utworów, które powinny zostać stworzone w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Tworzenie takich utworów wchodziło w zakres obowiązków ze stosunku pracy i powinno stanowić utwór pracowniczy w myśl art. 12 ust 1 prawa autorskiego, za który pracownikowi nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

Ponadto w badanych umowach nie zamieszczono postanowień odnoszących się do przeniesienia autorskich praw majątkowych, a z art. 53 prawa autorskiego wprost wynika, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności, a jakkolwiek umowa, mocą której miałyby dojść do przeniesienia autorskich praw majątkowych, zawarta bez zachowania formy pisemnej, jest nieważna⁴⁹ i tym samym nie wywołujące skutków prawnych.

(akta kontroli str. 1213-133, 1396-1404, 1711-1748)

⁴⁸ Umowy z: B.T. z dnia 5 grudnia 2022 r., 2 stycznia 2023 r., 1 lutego 2023 r., 1 marca 2023 r., 31 marca 2023 r., 28 kwietnia 2023 r., 31 maja 2023 r., 30 czerwca 2023 r., 31 lipca 2023 r., 1 września 2023 r., 26 września 2023 r., 1 listopada 2023 r., 1 grudnia 2023 r., 2 stycznia 2024 r., 1 lutego 2024 r. oraz 1 marca 2024 r. oraz z D.S. z 1 lutego 2023 r., 1 marca 2023 r., 31 marca 2023 r., 28 kwietnia 2023 r., 31 maja 2023 r., 30 czerwca 2023 r., 31 lipca 2023 r., 1 września 2023 r., 2 października 2023 r., 31 października 2023 r., 1 grudnia 2023 r., 20 grudnia 2023 r., 30 stycznia 2024 r. oraz 1 marca 2024 r.

⁴⁹ Wyrok SA w Szczecinie z dnia 24 maja 2019 r., I ACa 155/19

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Opierając się na art. 12 ust 1 Ustawy z dnia 4 lutego 1994r o prawie autorskim i prawach pokrewnych Agencja przyjmowała autorskie prawa do dzieł wytworzonych przez pracownika w ramach umowy o pracę. W przypadku dodatkowych zadań przyjmowanych przez Agencję zawierano z pracownikiem umowy o dzieło z przeniesieniem praw autorskich na Agencję*

(akta kontroli str. 1740-1748)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor podejmowała działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji i funkcjonowania instytucji kultury, jednak okazały się one nieskuteczne. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nieodpłatnego wyzbycia się przez Dyrektora jedynego nieruchomości składnika majątku, zatrudniania pracowników na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju, co objęte stosunkiem pracy oraz nie dokumentowania czasu pracy zleceńbiorców i nie wypłacania im wynagrodzenia co najmniej raz w miesiącu; nie udostępniania w BIP informacji o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska; nie przechowywania pełnej dokumentacji z procesu rekrutacji pracowników; nie uwzględniania w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji oraz zawierania umów przeniesienia autorskich praw majątkowych sporządzonych w sposób niezgodny z przepisami prawa, nierzetelny i niedostatecznie zabezpieczający interesy SAA.

2. Realizacja zadań statutowych.

Opis stanu faktycznego

2.1 W okresie objętym kontrolą Instytucja prowadziła działalność kulturalną w obszarze działalności artystycznej i rozrywkowej, w ramach której w latach 2021-2023 Instytucja zorganizowała: 120 koncertów na 528 700 słuchaczy⁵⁰, sześć seansów filmowych, dla 220 uczestników⁵¹, dwa konkursy dla 25 uczestników⁵², 85 warsztatów, w których wzięło udział 8 420 osób⁵³, sześć imprez plenerowych dla 115 000 osób⁵⁴ oraz zrealizowano trzy wystawy, w których wzięło udział 5 100 osób⁵⁵. Instytucja efektywność działalności mierzyła m.in. poprzez monitoring ilości sprzedawanych biletów na wydarzenia biletowe, ilości uczestników wydarzeń plenerowych, ilości sprzedawanych pozycji wydawniczych oraz zasięgów Instytucji na portalach społecznościowych. Na przełomie 2020/2021 r. przygotowano opracowanie, w którym opisano misję, działalność i finansowanie Instytucji oraz cele i plany na lata 2021-2025. Na początku każdego roku Instytucja wspólnie z Organizatorem tworzyła plan (harmonogram) działań promocyjnych na dany rok, aktualizowany w razie potrzeb.

(akta kontroli str. 105-127, 1526-1589, 1711-1748)

2.2 W sprawie wskazania czynników, które negatywnie wpłynęły na zakres i efektywność prowadzonej działalności merytorycznej Instytucji Dyrektor wyjaśniła, że *głównym czynnikiem były ograniczenia wprowadzone w okresie stanu zagrożenia wirusem SARS-CoV-2. Pandemia COVID-19 wpłynęła również na preferencje uczestników imprez kulturalnych, którzy zamiast udziału w wydarzeniach zaczęli częściej korzystać z kultury w formie on-line, co wpłynęło również na zakres działań podejmowanych przez SAA.*

(akta kontroli str. 105-127, 1526-1589, 1711-1748)

⁵⁰ Odpowiednio: w 2021 r. - 72 przedstawień (koncertów) na 16 700 osób, w 2022 r. - 24 na 12 000, a w 2023 r. - 24 na 500 000.

⁵¹ W roku 2021.

⁵² W roku 2022 - 1 konkurs na 10 osób i 2023 - 1 na 15.

⁵³ W roku 2021 - 45 warsztatów na 5 920 osób, 2022 - 15 na 1000 i 2023 - 25 na 1 500 osób.

⁵⁴ W roku 2022 - 3 imprezy na 15 000 osób i w 2023 - 3 na 100 000.

⁵⁵ Odpowiednio: w 2021 r. - 1 wystawa na 2 100 osób, w 2022 r. - 1 wystawa na 1 000 osób, a w 2023 r. - 1 wystawa na 2 000 osób.

2.3 W okresie objętym kontrolą Instytucja zrealizowała inwestycję pn. „Wykonanie przejścia pieszego poza obszarem ogrodzonego terenu Teatru Letniego im. Heleny Majdaniec w Szczecinie”. Zadanie wykonano poprzez połączenie ciągu spacerowego wzdłuż jeziora Rusalka z ul. J. Słowackiego, poza terenem Amfiteatru. W ramach projektu wykonano ogrodzenie wydzielając chodnik z dwiema zamykanymi furtkami na obu jego końcach oraz furtką w okolicy zaplecza sceny. Koszt realizacji projektu wynosił 159 934,01 zł i został sfinansowany z dotacji inwestycyjnej od Organizatora. Inwestycję zrealizowano w okresie od 12 maja 2023 r. do 30 czerwca 2023 r., sprawozdanie z realizacji ww. zadania zostało przyjęte przez Organizatora. Uzasadnieniem dla wykonania ww. inwestycji były wnioski i postulaty mieszkańców oraz radnych miejskich o umożliwienie przejścia wzdłuż całego brzegu jeziora Rusalka.

(akta kontroli str. 1590-1636, 1711-1748)

2.4 Na podstawie przeprowadzonych w toku niniejszej kontroli oględzin Teatru Letniego⁵⁶, NIK nie stwierdziła występowania w nim barier architektonicznych mogących stanowić przeszkodę dla osób z niepełnosprawnościami, osób w podeszłym wieku i rodzin z małymi dziećmi. Ustalono, że na widowni Amfiteatru znajdowało się sześć w pełni dostępnych miejsc dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Budynek wyposażono w dźwig osobowy i toaletę dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Toaletę wyposażono w przewijak i umywalkę. Nie wydzielono natomiast pomieszczenia dostosowanego do karmienia dzieci.

(akta kontroli str. 1637-1651, 1711-1748)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Instytucja realizowała działania określone w statucie nadanym przez Organizatora. Instytucja w okresie objętym kontrolą zakończyła inwestycję polegającą na wykonaniu przejścia pieszego poza obszarem ogrodzonego terenu Teatru Letniego, na którą środki pozyskano od organizatora. Amfiteatr został dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

OBSZAR

3. Działania w zakresie realizacji zamówień publicznych.

Opis stanu
faktycznego

3.1 W strukturze organizacyjnej Instytucji nie wyodrębniono komórki organizacyjnej bądź stanowiska związanego z realizacją i obsługą zamówień publicznych⁵⁷. W latach 2023-2024 zawarto dwie umowy cywilnoprawne z pomiotem zewnętrznym świadczącym usługi w zakresie czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W SAA obowiązywał Regulamin udzielania zamówień o wartości mniejszej niż 130 tys. zł i innych zamówień, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych⁵⁸. W Instytucji co roku sporządzano plany postępowań o udzielenie zamówień, które aktualizowano i zamieszczano na platformie e-Zamówienie⁵⁹.

(akta kontroli str. 105-127, 1652-1706, 1711-1756)

⁵⁶ Oględziny zostały przeprowadzone w dniu 28 czerwca 2024.

⁵⁷ Na podstawie Regulaminu organizacyjnego nadanego Zarządzeniem Dyrektora SAA nr 1/05/2023 z dnia 19 maja 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego SAA.

⁵⁸ Wprowadzony zarządzenia nr 1/02/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. Dyrektora SAA w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień o wartości mniejszej niż 130 tys. zł i innych zamówień, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych, dalej: Regulamin udzielania zamówień.

⁵⁹ <https://ezamowienia.gov.pl/pl/>

3.2 Szczegółowym badaniem objęto dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych o wartości powyżej 130 tys. zł i dwa poniżej tej kwoty. Badanie dwóch zamówień, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł, dotyczących odpowiednio usługi obsługi redakcyjnej SAA⁶⁰ oraz druku i dostawy gazety „Wiadomości Szczecin”⁶¹ wykazało, że oba postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z procedurą określoną z Regulaminie udzielania zamówień. Oba badane zamówienia o wartości powyżej 130 tys. zł to zamówienie klasyczne na usługi. Jedno z nich pn. „Wykonanie projektu artystycznego pn. Męskie Granie 2022 Szczecin, w dniach 12-13 sierpnia 2022 r. w Szczecinie”⁶² o wartości zamówienia 307,5 tys. zł. udzielone było w trybie zamówienia z wolnej ręki. W uzasadnieniu wyboru trybu zamówienia Instytucja powołała się na przepis art. 214 ust. pkt. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶³ zgodnie, z którym, zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli zachodzi okoliczność, że usługi mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze, jeżeli nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub rozwiązanie zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem celowego zawężenia parametrów zamówienia. Drugie pn. „Postępowanie o udzielenie zamówienia na „Dekorację i branding Miasta Szczecin”⁶⁴ o wartości zamówienia 332,3 tys. zł, udzielone było w trybie podstawowym⁶⁵, w wyniku, którego ustalono m.in. że nie przekazano Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1665-1710, 1749-2064)

3.3 Każda z umów zawartych w ramach badanych ww. czterech postępowań zawierała podpisy osób upoważnionych oraz zapisy dotyczące zabezpieczenia interesu zamawiającego w przypadku nienależytego wykonania przedmiotu zamówienia. W treści jednej z zawartych umów⁶⁶ sformułowano kary umowne za opóźnienia ze strony wykonawcy, co było zgodnie z art. 433 pkt 1 ustaw klauzulą abuzywną. Natomiast w trzech⁶⁷ nie zawarto postanowień z art. 436 pkt 3 pzp, tj. łącznej maksymalnej wysokości kar umownych, których mogą dochodzić strony, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1749-2054)

3.4 Badanie czterech ww. umów wykazało, że zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami. W żadnej z badanych umów nie dokonywano zmiany postanowień umownych, nadzór nad właściwą realizacją zamówienia i jego odbiór nastąpił w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w SAA.

(akta kontroli str. 1665-1706, 1749-2054)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Badanie postępowania o udzielania zamówienia o wartości powyżej 130 tys. zł przeprowadzonego w trybie podstawowym wykazało, że Instytucja nie przekazała Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach, w sposób i w terminie zgodnym z art. 81 pzp oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie informacji o złożonych wnioskach o dopuszczenie

⁶⁰ Zamówienie nr SAA/7/2023.

⁶¹ Zamówienie nr SAA/1/2023.

⁶² Zamówienie nr SAA/4/2022.

⁶³ Dz.U. z 2024 r. poz. 1320; dalej: pzp.

⁶⁴ Zamówienie nr SAA/3/2022.

⁶⁵ Na podstawie: art. 275 pkt 2 pzp.

⁶⁶ Dotyczącej udzielenie zamówienia na „Dekorację i branding Miasta Szczecin”.

⁶⁷ Dotyczy zamówień nr SAA/3/2022, SAA/1/2023 i SAA/7/2023.

do udziału w postępowaniu lub ofertach przekazywanej Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych⁶⁸.

(akta kontroli str. 1749-2054)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Informacja o złożonych ofertach nie została przekazana Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie ustawowym wskutek zapomnienia.*

(akta kontroli str. 1749-1756)

2. W treści umowy zawartej w wyniku postępowanie o udzielenie zamówienia na „Dekorację i branding Miasta Szczecin” sformułowano kary umowne za opóźnienia ze strony wykonawcy, co było niezgodne z art. 433 pkt 1 pzp stanowiącym, że projektowane postanowienia umowy nie mogą przewidywać odpowiedzialności wykonawcy za opóźnienie, chyba że jest to uzasadnione okolicznościami lub zakresem zamówienia.

(akta kontroli str. 1749-2054)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: */.../ specyficzny charakter zamówienia, jakim jest promocja najważniejszych wydarzeń organizowanych w Szczecinie, uzasadniał zastosowanie postanowień dotyczących odpowiedzialności wykonawcy za opóźnienia. Kluczowe wydarzenia promowane w ramach zamówienia odbywają się w ściśle określonych terminach, co oznacza, że każde opóźnienie mogłoby poważnie zagrozić realizacji celów zamówienia, w tym odpowiedniej promocji miasta w wyznaczonych terminach. W związku z tym, opóźnienia mogłyby mieć negatywne skutki nie tylko dla realizacji umowy, ale także dla wizerunku Miasta Szczecin, które chciało zapewnić odpowiednią promocję w ramach tych wydarzeń. Zastosowanie kar umownych w tym kontekście miało więc na celu zabezpieczenie interesów Zamawiającego i zagwarantowanie terminowej realizacji prac. /.../ Przyjęcie w § 7 ust. 1 umowy, że „Wykonawca zapłaci karę umowną Zamawiającemu za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy, w tym opóźnienie w wykonaniu zamówień jednostkowych w wysokości 3% wynagrodzenia brutto należnego za każde zamówienie jednostkowe do umowy, za każdy dzień opóźnienia.” nie oznacza, że wykonawca ponosiłby odpowiedzialność w każdym przypadku.*

(akta kontroli str. 1749-1756)

NIK wskazuje, że używanie terminu „kary umownej za opóźnienie” zamiast „kary umownej za zwłokę” w odniesieniu do wykonawcy stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, nawet jeżeli zamawiający twierdzi, że jego zamiarem nie jest stosowanie kar za każde opóźnienie ze strony wykonawcy, a jedynie za niektóre.

3. W umowie zwartej w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na „Dekorację i branding Miasta Szczecin”⁶⁹ zawarto postanowienia dotyczące kar umownych, ale nie określono ich łącznej maksymalnej wysokości.

(akta kontroli str. 1749- 2054)

Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 436 pzp, zamawiający winien zawrzeć w treści umowy z wykonawcą wszystkie obligatoryjne elementy, w tym łączną maksymalną wysokość kar umownych, których mogą dochodzić strony.

Dyrektor SAA wyjaśniła, że *Brak w projekcie umowy w sprawie zamówienia publicznego wskazania łącznej maksymalnej wysokości kar umownych, których mogą dochodzić strony jest wynikiem przeoczenia.*

(akta kontroli str. 1749-1756)

⁶⁸ Dz. U. poz. 2406.

⁶⁹ Dotyczy zamówień nr SAA/3/2022, SAA/1/2023 i SAA/7/2023.

W Instytucji wprowadzono Regulamin udzielania zamówień oraz zawarto umowę z podmiotem zewnętrznym odpowiedzialnym za przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W okresie objętym kontrolą Instytucja co roku sporządzała plany postępowań o udzielenie zamówień, które były aktualizowane i zamieszczane na platformie e-Zamówienie. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nieprzekazywania Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz umieszczania w treści umów zawieranych z wykonawcami w ramach udzielenia zamówienia publicznego klauzuli abuzywnej oraz nie umieszczenia obligatoryjnych postanowień dotyczących kar umownych.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

4. Gospodarowanie środkami finansowymi

4.1 Projekty planów finansowych SAA na lata 2021-2024 zostały opracowane i przedłożone Organizatorowi w terminach wynikających z art. 248 ust. 2 ustawy ofp, tj. do 22 grudnia każdego roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Plany finansowe SAA dostosowywane były m. in. do uchwał budżetowych, a w ciągu roku dokonywano zmian, tj. w:

- 2021 r. zaktualizowano plan siedem razy⁷⁰, w tym jeden raz⁷¹ celem urealnienia przychodów i kosztów, dwa razy⁷² z uwagi m. in. na zmiany kwot dotacji celowych, a cztery razy⁷³ w związku ze zmianami kwot dotacji celowych i podmiotowej;
- 2022 r. zaktualizowano plan pięciokrotnie⁷⁴, w tym po jednym przypadku z uwagi na zwiększoną kwotę dotacji podmiotowej⁷⁵ oraz urealnienie przychodów i kosztów⁷⁶, a także w trzech przypadkach⁷⁷ z uwagi na zwiększone kwoty dotacji podmiotowej i celowej;
- 2023 r. zaktualizowano plan sześć razy⁷⁸, w tym po jednym przypadku z uwagi na zwiększoną kwotę dotacji podmiotowej⁷⁹, urealnienie przychodów i kosztów⁸⁰ oraz zwiększoną kwotę dotacji celowej i podmiotowej⁸¹, a także trzykrotnie⁸² w związku z zwiększeniem dotacji podmiotowej;
- I kwartale 2024 r. zaktualizowano plan jeden raz⁸³ z uwagi na zwiększoną kwotę dotacji podmiotowej.

W badanym okresie na wszystkie 19 zmian planu finansowego cztery zmiany zostały przekazane do Organizatora po terminie przez niego wyznaczonym, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 129-177)

4.2 W badanym okresie plany działania Instytucja sporządzała wraz z planami finansowymi i do każdej zmiany planu finansowego. Plany działania zawierały

⁷⁰ Tj. na 8 lutego 2021 r., 9 marca 2021 r., 18 maja 2021 r., 18 czerwca 2021 r., 30 czerwca 2021 r., 20 września 2021 r. oraz 31 grudnia 2021 r.

⁷¹ Na 20 września 2021 r.

⁷² Na 8 lutego 2021 r. oraz 31 grudnia 2021 r.

⁷³ Na 9 marca 2021 r., 18 maja 2021 r., 18 czerwca 2021 r., 30 czerwca 2021 r.

⁷⁴ Tj. na 7 marca 2022 r., 25 marca 2022 r., 30 czerwca 2022 r., 25 listopada 2022 r. i 30 grudnia 2022 r.

⁷⁵ Na 7 marca 2024 r.

⁷⁶ Na 30 grudnia 2022 r.

⁷⁷ Na 25 marca 2022 r., 30 czerwca 2022 r. oraz 25 listopada 2022 r.

⁷⁸ Tj. na 14 lutego 2023 r., 30 kwietnia 2023 r., 30 czerwca 2023 r., 16 października 2023 r., 1 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2023 r.

⁷⁹ Na 14 lutego 2023 r.

⁸⁰ Na 31 grudnia 2023 r.

⁸¹ Na 30 kwietnia 2023 r.

⁸² Na 30 czerwca 2023 r., 16 października 2023 r. oraz 1 grudnia 2023 r.

⁸³ Tj. na 16 lutego 2024 r.

opisowe informacje o przyjętych działaniach w podziale na sześć rodzajów⁸⁴, z wyszczególnioną liczbą widzów i szacunkowym kosztem ich realizacji.

Sprawozdania z wykonania planów finansowych na 31 grudnia 2021, 2022 i 2023 r. Instytucja sporządziła w wyznaczonych przez Organizatora terminach, tj. sprawozdanie za 2021 r. sporządzono 9 lutego 2022 r.⁸⁵; za 2022 r. 9 lutego 2023 r.⁸⁶; za 2023 r. 20 lutego 2024 r.⁸⁷. Jednak sprawozdanie za 2021 r. przekazano z jednodniowym opóźnieniem, tj. 10 lutego 2022 r. zamiast 9 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 129-130, 178-217)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: (...) *przekazano z jednodniowym opóźnieniem ze względu na wydłużający się okres rozliczenia roku 2021. Wydział poinformowany był o opóźnieniu telefonicznie.*

(akta kontroli str. 1083, 1087)

Sprawozdania składały się z czterech części, tj. części dotyczącej wykonania planowanych przychodów i kosztów, zatrudnienia i wynagrodzeń, części opisowej z wykonania planu finansowego oraz sprawozdania z działalności merytorycznej.

W sprawozdaniach z wykonania planów finansowych za 2021 r. i 2022 r. nie wystąpiły przekroczenia kosztów względem planu, a w sprawozdaniu za 2023 r. koszty przekroczyły plan o 8,7 tys. zł. Przekroczenie to - zgodnie z art. 52 ust. 2 uofp - nie spowodowało zwiększenia dotacji podmiotowej, a przychody zostały zrealizowane w kwocie równej kosztom.

Sprawozdania zostały zatwierdzone przez Organizatora: 7 lutego 2022 r. i 26 marca 2023 r., a informacji o zatwierdzeniu sprawozdania za 2023 r. Instytucja nie otrzymała. Sprawozdania z działalności merytorycznej zawierały opisowe informacje o zrealizowanych działaniach w podziale na sześć określonych ich rodzajów, z wyszczególnioną liczbą widzów i szacunkowym kosztem ich realizacji.

(akta kontroli str. 129-130, 178-217)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Organizator określił zasady sprawozdawczości w zarządzeniu nr 112/18 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 16 marce 2018r, w sprawie nadzoru nad działalnością instytucji kultury oraz zmieniające zarządzenie w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości. Sprawozdawczość sporządzana jest zgodnie ze wzorami odpowiednich ustaw, np. ustawa o rachunkowości oraz według wzorów tworzonych i udostępnianych przez organizatora na stronie [www.https://bip.um.szczecin.pl/chapter_11027.asp](https://bip.um.szczecin.pl/chapter_11027.asp).*

(akta kontroli str. 977, 982)

W wyniku porównania danych ujętych w sprawozdaniach finansowych i w sprawozdaniach z wykonania planów finansowych na 31 grudnia 2021, 2022 i 2023 roku stwierdzono, że sprawozdania z wykonania planów finansowych nie były przez Instytucję krygowane, gdy dokonano zmian w ewidencji księgowej przed sporządzeniem sprawozdań finansowych.

(akta kontroli str. 357)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Sprawozdania finansowe sporządzane były później niż sprawozdania z wykonania planu. Zapisy w księgach po zakończeniu roku, zgodnie z ustawą o rachunkowości spowodowały różnice pomiędzy oboma sprawozdaniami. Organizator nie wskazał konieczności korekty sprawozdania złożonego w pierwszym terminie, nie wskazał również takiego terminu.*

(akta kontroli str. 1083, 1087-1088)

Nadto sprawozdanie z wykonania planu finansowego za rok 2022 sporządzone zostało nierzetelnie, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 190-203, 263-297, 357)

⁸⁴ Tj. koncerty, wystawy, spotkania, spektakle, wydawnictwa, inne formy działalności.

⁸⁵ Termin 9 luty 2022 r.

⁸⁶ Termin oraz data przekazania do Organizatora - 10 luty 2023 r.

⁸⁷ Termin oraz data przekazania do Organizatora - 20 luty 2024 r.

Sprawozdania finansowe SAA za lata 2021-2023 sporządzone zostały w terminach do 31 marca roku po roku budżetowym⁸⁸. Wszystkie trzy sprawozdania finansowe zaopiniowane zostały przez biegłego rewidenta, jako przedstawiające rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej SAA, zgodne co do formy i treści z obowiązującymi SAA przepisami prawa oraz jej statutem, a także że zostały one sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. Sprawozdania finansowe przedłożone zostały do Organizatora odpowiednio 31 maja 2022 r., 31 marca 2023 r. oraz 10 kwietnia 2024 r. Prezydenta Miasta Szczecin zatwierdził ww. sprawozdania, w formie zarządzeń, do końca czerwca roku po roku budżetowym, tj. 29 czerwca 2022 r., 28 czerwca 2023 r. oraz 26 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 218-357)

4.3 Przychody SAA w latach 2021-2023 wyniosły od 11 887 tys. zł w 2021 r. do 10 918,1 tys. zł w 2023 r., z czego największy udział stanowiły dotacje od Organizatora, tj. 93,5% w 2021 r., 76,2% w 2022 r. i 84,7% w 2023 r. Udział dotacji podmiotowej w przychodach SAA z roku na rok zwiększał się, tj. od 63,9 % w 2021 r., 74,3% w 2022 r. do 84,7% w 2023 r. Przychody z działalności artystycznej wyniosły 184,2 tys. zł w 2021 r., 459,5 tys. zł w 2022 r. i 448 tys. zł w 2023 r., co stanowiło odpowiednio 1,6%, 4,2% i 1,1% przychodów ogółem. Przychody z najmu i dzierżawy zarządzanego przez SAA Teatru Letniego w Szczecinie z roku na rok rosły, tj. od 0,4 % w 2021 r., 2,8 % w 2022 r. do 4,7 % w 2023 r.

Koszty SAA w latach 2021-2022 wynosiły 11 627,8 tys. zł i 12 503,6 tys. zł, a w 2023 r. stanowiły 10 347,7 tys. zł. Największy udział w kosztach Instytucji stanowiły zakupy usług pozostałych (48,2% w 2021 r., 52,3% w 2022 r. i 55,9 % w 2023 r.), tj. usług artystycznych, obsługi wydarzeń artystycznych, informatycznych, transportowych, innych związanych z gospodarowaniem Teatrem Letnim. Koszty wynagrodzeń wynosiły od 1 854,4 tys. zł w 2021 r., 2 033,4 tys. zł w 2022 r. i 2 015,2 tys. zł w 2023 r., co stanowiło odpowiednio 16%, 16,3% i 19,5% kosztów ogółem. Natomiast koszty poniesione przez SAA na promocję Miasta Szczecin wyniosły 1 624,2 tys. zł w 2021 r., 1 307,6 tys. zł w 2022 r. i 1 257,3 tys. zł w 2023 r., co stanowiło odpowiednio 14%, 10,5% i 12,2% kosztów ogółem.

W 2021 r. SAA wypracowała zysk w kwocie 259,2 tys. zł, natomiast w 2022 r. z uwagi na większy wzrost kosztów niż przychodów stratę w wysokości 1 661,4 tys. zł. Rok 2023 z uwagi na niższe koszty (w stosunku do 2022 r.) SAA zakończyła zyskiem na poziomie 570,4 tys. zł

(akta kontroli str. 218-421)

W latach 2021-2024 (I kwartał) SAA poniosła wydatki majątkowe w łącznej kwocie 845 tys. zł, w tym na urządzenia techniczne i maszyny 480 tys. zł, inne środki trwałe 261,3 tys. zł, środki trwałe w budowie 86,6 tys. zł oraz środki transportu w kwocie 17,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 221-222, 266-267308-309, 978, 983)

W latach 2021-2024 (I kwartał) pracownicy SAA odbyli dwie podróże krajowe, na które zostało wystawionych sześć delegacji o łącznym koszcie 1,4 tys. zł. Celem trzech delegacji było uczestnictwo w gali nagród Probert Design Awards w Katowicach w styczniu 2023 r., a pozostałych trzech uczestnictwo w konferencji Next Fest w Poznaniu w kwietniu 2023 r.

(akta kontroli str. 422-458)

W badanym okresie pracownicy SAA pobrali łącznie dziewięć zaliczek gotówkowych w łącznej kwocie 35,6 tys. zł na bieżące wydatki SAA (inne niż na potrzeby delegacji). Zaliczki wypłacone zostały w wysokości od 1,5 tys. zł do 10 tys. zł, z czego sześć zaliczek zostało rozliczonych w terminie wynikającym z § 5 ust. 5 Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych wprowadzonej Zarządzeniem

⁸⁸ Tj. 28 marca 2022 r., 30 marca 2023 r. oraz 27 marca 2024 r.

Dyrektora SAA nr 4 z dnia 23 października 2012 r., tj. do 30 dni od daty pobrania zaliczki lub zakończenia operacji gospodarczej (wykonania zadania), a trzy po tym terminie, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 459-473)

Na podstawie aktu notarialnego z 26 lipca 2024 r. SAA sporządziła i przekazała Miastu Szczecin 1 sierpnia 2022 r. trzy protokoły przekazania środka trwałego:

- nr 1/08/2022 dotyczący przekazania wieczystego użytkowania gruntu przy al. Wojska Polskiego 64 o wartości początkowej 1 441,5 tys. zł i umorzeniu w kwocie 515,9 tys. zł;
- nr 2/08/2022 dotyczący przekazania pawilonu przy al. Wojska Polskiego 64 o wartości początkowej 33,7 tys. zł i umorzeniu w kwocie 33,7 tys. zł;
- nr 3/08/2022 dotyczący przekazania budynku przy al. Wojska Polskiego 64 o wartości początkowej 127,2 tys. zł i umorzeniu w kwocie 105,8 tys. zł.

Dane ujęte w ewidencji księgowej SAA potwierdzały wartości ujęte w protokołach przekazania, za wyjątkiem wartości budynku przy al. Wojska Polskiego 64, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 862-868)

4.4 W latach 2021-2024 (I kwartał) SAA uzyskała od Organizatora dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 34 785,4 tys. zł, w tym:

- a) 8 000 tys. zł w 2021 r. – z czego wykorzystano 7 600 tys. zł. Dotację dwa razy zmniejszono o łączną kwotę 3 100 tys. zł, a następnie zwiększono o tą samą kwotę;
- b) 8 058,1 tys. zł w 2022 r. (wykorzystano 100%), w tym dwa zwiększenia w łącznej kwocie 92,6 tys. zł z przeznaczeniem na regulację wynagrodzeń, jedno na koszty dzierżawy Teatru Letniego w kwocie 477,9 tys. zł, jedno na dofinansowanie Dni otwartych Teatru Letniego w kwocie 90 tys. zł i jedno na koszty najmu i nagrody jubileuszowe w kwocie 107,7 tys. zł;
- c) 9 247,9 tys. zł w 2023 r. (wykorzystano 100%), w tym cztery zwiększenia w łącznej kwocie 1 418,9 tys. zł z przeznaczeniem na działalność statutową / merytoryczną, dwa razy na nagrody jubileuszowe w łącznej kwocie 53,9 tys. zł i po jednym razie na regulację wynagrodzeń w kwocie 133,8 tys. zł oraz na podatek od nieruchomości Teatru Letniego w kwocie 351,3 tys. zł;
- d) 9 479,4 tys. zł - wg planu na koniec I kwartału 2024 r., w tym jedno zwiększenie w kwocie 148,1 tys. zł z przeznaczeniem na regulację wynagrodzeń.

Informacje o wykorzystaniu w latach 2021-2023 dotacji podmiotowych⁸⁹ sporządzone zostały 9 lutego 2022 r., 9 lutego 2023 r. i 20 lutego 2024 r.⁹⁰

(akta kontroli str. 474-552)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Od roku 2021 ograniczono finansowanie Instytucji Kultury w związku z trwającą pandemią Covid-19, SAA w związku z powyższym w roku 2021 oraz w 2022 wykazała w planie finansowym stratę, pokrytą w większości rozwiązana rezerwą z przychodów. Dotacje podmiotowe wykorzystano w całości, wnioskowano o jej zwiększenie i uzyskano wsparcie w wartościach możliwych dla Organizatora.*

(akta kontroli str. 977, 982)

W latach 2021-2023 SAA uzyskała od Organizatora 10 dotacji celowych w łącznej kwocie 7 377,2 tys. zł, w tym w:

- a) 2021 r. osiem dotacji na zadania bieżące w łącznej kwocie 7 017,2 tys. zł, z czego SAA nie wykorzystwała 258,1 tys. zł (w ramach dwóch dotacji⁹¹), a o kwotę

⁸⁹ Sporządzone na wzorze udostępnionym przez Organizatora.

⁹⁰ Informacje przekazano do Organizatora 10 lutego 2022 r., 10 lutego 2023 r. i 20 lutego 2024 r.

⁹¹ Przeznaczonych na „Promocję i organizację „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin” – 253,2 tys. zł i „Projekt badawczy „Koalicja miast. Kryzys i zmiana w kulturze. Studium porównawcze kultur miejskich w dobie pandemii Covid-19”- etap II” – 4,9 tys. zł.

3 242,5 tys. zł zmniejszono⁹² dotację na realizację zadania pn. "Promocja i organizacja finału regat The Tall Ships Races 2021"⁹³ z uwagi na odwołaną imprezę;

- b) 2022 r. jedną dotację na zadanie bieżące pn. „Męskie Granie” w kwocie 200 tys. zł, którą w całości wykorzystano;
- c) 2023 r. jedną dotację celową na zadanie inwestycyjne pn. „Wykonanie przejścia pieszego poza obszarem ogrodzonego terenu Teatru Letniego im. Heleny Majdaniec w Szczecinie” w kwocie 160 tys. zł, którą wykorzystano w 99,96%.

(akta kontroli str. 553)

W wyniku analizy dokumentacji czterech dotacji celowych⁹⁴ w łącznej kwocie 6 260 tys. zł stwierdzono, że:

- dotacje zostały udzielone przez Organizatora na podstawie wniosku o udzielenie dotacji, który każdorazowo stanowił załącznik do umowy dotacyjnej;
- rozliczenia dwóch dotacji z 2022 r. i 2023 r. zostały przedstawione Organizatorowi w wyznaczonych w umowach dotacyjnych terminach, a potwierdzeń przekazania dwóch rozliczeń dotacji z 2021 r. SAA nie posiada;
- rozliczenia wszystkich czterech dotacji zostały zaakceptowane przez Organizatora, tj. 24 sierpnia 2021 r., 12 kwietnia 2022 r., 4 października 2022 r. i 14 lipca 2023 r.;
- środki z dotacji wpłynęły na wyodrębniony dla dotacji celowych rachunek SAA w terminie od 10 do 27 dni od dnia zawarcia umowy dotacyjnej;
- Instytucja otrzymała wymaganą dla inwestycji⁹⁵ zgodę konserwatora zabytków;
- w ramach dotacji przeznaczonej na promocję i organizację „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin” SAA uzyskała przychód z tytułu organizacji biletowanego koncertu w kwocie 91 tys. zł, który 18 marca 2022 r. zwróciła Organizatorowi jako dotację pobraną w nadmiernej wysokości;
- dwie dotacje, które nie zostały wykorzystane w całości, tj. kwota 253,2 tys. zł z 2 100 tys. zł⁹⁶ i kwota 65,99 zł z 160 tys. zł⁹⁷, zostały zwrócone do Organizatora w terminach wynikających z umów dotacyjnych, tj. odpowiednio 1 października 2021 r.⁹⁸ oraz 14 lipca 2023 r.⁹⁹;
- niewykorzystana dotacja uzyskana w 2021 r. na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 w wysokości 3 242,5 tys. zł została zwrócona na rachunek Organizatora, z czego kwota 21 tys. zł została zwrócona po terminie oraz bez należnych odsetek w kwocie 14 zł, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w ramach dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 w 2021 r. rozliczono kwotę 54 tys. zł za zakwaterowanie w ramach wydarzenia „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin”, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- dotacja celowa przeznaczona na promocję i organizację „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin” w kwocie 6 632,9 zł została nienależnie zwrócona Organizatorowi, a

⁹² Aneks nr 4 do umowy z dnia 9 marca 2021 r.

⁹³ Dalej: TTSR 2021.

⁹⁴ Dwie z 2021 r. przeznaczone na: Promocja i organizacja finału regat The Tall Ships Races 2021 – kwota 3 800 tys. zł; Promocja i organizacja "Żagle 2021-Żeglarski Szczecin" – kwota 2 100 tys. zł, a także po jednej z roku 2022 i 2023 odpowiednio przeznaczone na: „Męskie Granie” – kwota 200 tys. zł i Wykonanie przejścia pieszego poza obszarem ogrodzonego terenu Teatru Letniego im. Heleny Majdaniec w Szczecinie – kwota 160 tys. zł.

⁹⁵ Dotyczącą wykonania przejścia pieszego poza obszarem ogrodzonego terenu Teatru Letniego im. Heleny Majdaniec w Szczecinie.

⁹⁶ Dotacja przeznaczona na promocję i organizację "Żagle 2021-Żeglarski Szczecin".

⁹⁷ Dotacja przeznaczona na wykonanie przejścia pieszego poza obszarem ogrodzonego terenu Teatru Letniego im. Heleny Majdaniec w Szczecinie.

⁹⁸ Termin zwrotu 15 listopada 2021 r.

⁹⁹ Termin zwrotu 15 lipca 2023 r.

SAA nie dochodziła jej zwrotu, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 553-658)

W 2022 r. SAA otrzymała na organizację szóstej edycji ogólnopolskiego konkursu wokalnego Zjazd Młodych Gwiazd - od ZAIKS¹⁰⁰ - dotację z Funduszu Popierania Twórczości w kwocie 20 tys. zł oraz od Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych środki w kwocie 1 tys. euro na nagrodę dla zwycięzcy konkursu wokalnego Zjazd Młodych Gwiazd. Środki te w całości zostały wykorzystane.

(akta kontroli str. 553)

4.5 W badanym okresie Instytucja podpisała 13 umów na sponsoring na łączną kwotę 297,8 tys. zł, w tym w:

- a) 2021 r. jedną umowę na kwotę 10 tys. zł;
- b) 2022 r. trzy umowy na łączną kwotę 70 tys. zł oraz na czas sponsorowanego wydarzenia auto (do przewozu artystów);
- c) 2023 r. pięć umów na łączną kwotę 111,5 tys. zł;
- d) 2024 r. cztery umowy na łączną kwotę 106,3 tys. zł

W ramach zawartych umów sponsoringu SAA zobowiązała się m.in. do prowadzenia działań promocyjnych sponsorów, przekazywania zaproszeń na koncerty, organizacji koncertu, wykonania zdjęć z koncertu.

(akta kontroli str. 672-738)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że w SAA nie ma uregulowań wewnętrznych dotyczących pozyskiwania sponsorów oraz że w strukturze Instytucji nie funkcjonowało stanowisko/komórka organizacyjna dedykowana pozyskiwaniu sponsorów, a także że SAA nie prowadziła ewidencji wykorzystania środków uzyskanych od sponsorów, a osobą, która pozyskiwała sponsorów był pracownik Działu Programowo-Produkcyjnego SAA.

(akta kontroli str. 977,982-983)

4.6 Należności SAA wynikające z bilansu wg stanu na: 31 grudnia 2021 r. wynosiły 112,2 tys. zł, 31 grudnia 2022 r.: 133,8 tys. zł; 31 grudnia 2023 r.: 126,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 232-234, 277-279, 319-321)

W badanym okresie wystąpiły należności wymagalne¹⁰¹ w kwocie 51,7 tys. zł od czterech podmiotów na koniec 2021 r. i w kwocie 21,3 tys. zł na koniec 2022 r., 2023 r. i I kwartału 2024 r. od jednego dłużnika. W latach 2021-2024 SAA nie podejmowała rzetelnych i prawidłowych działań w celu dochodzenia zaległości w kwocie 21,3 tys. zł, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 840-861)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że w latach 2021-2024 Instytucja nie udzieliła żadnych ulg.

(akta kontroli str. 977,982)

Sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych SAA przekazywała terminowo w postaci elektronicznej na elektroniczną skrzynkę podawczą Organizatora, zgodnie z § 9 ust. 1 i 3 oraz załącznikiem nr 7 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁰².

(akta kontroli str. 739-830)

W wyniku weryfikacji sprawozdań Rb-N za IV kwartał 2021, 2022, 2023 r. oraz I kwartał 2024 r. stwierdzono, że zostały one sporządzone nieprawidłowo, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

¹⁰⁰ Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych.

¹⁰¹ Wg. Rb-N.

¹⁰² Dz. U. z. 2023 r., poz. 652 ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

(akta kontroli str. 739-830)

4.7 Zobowiązania SAA wynikające z sprawozdań finansowych wg stanu na:

- a) 31 grudnia 2021 r. wynosiły łącznie 278,7 tys. zł, w tym 24,8 tys. zł z tytułu dostaw i usług (w okresie wymagalności do 12 miesięcy), 102,8 tys. zł z tytułu wynagrodzeń, 78,7 tys. zł z tytułu pozostałych zobowiązań oraz 72,5 tys. zł z tytułu podatków, ubezpieczeń oraz innych tytułów publicznoprawnych;
- b) 31 grudnia 2022 r. wynosiły łącznie 873,6 tys. zł, w tym 355,3 tys. zł z tytułu dostaw i usług (w okresie wymagalności do 12 miesięcy), 266 tys. zł z tytułu kredytu; 117,3 tys. zł z tytułu wynagrodzeń, 110,2 tys. zł z tytułu podatków, ubezpieczeń oraz innych tytułów publicznoprawnych oraz 24,8 tys. zł z tytułu pozostałych zobowiązań;
- c) 31 grudnia 2023 r. wynosiły łącznie 292,7 tys. zł, w tym 115 tys. zł z tytułu wynagrodzeń, 95,9 tys. zł z tytułu podatków, ubezpieczeń oraz innych tytułów publicznoprawnych, 74,9 tys. zł z tytułu dostaw i usług (w okresie wymagalności do 12 miesięcy) oraz 6,9 tys. zł z tytułu pozostałych zobowiązań.

(akta kontroli str. 232-234, 277-279, 319-321)

Sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń gwarancyjnych SAA przekazywała terminowo w postaci elektronicznej na elektroniczną skrzynkę podawczą Organizatora, zgodnie z § 9 ust. 1 i 3 oraz załącznikiem nr 7 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

(akta kontroli str. 739-830)

W wyniku weryfikacji sprawozdań Rb-Z stwierdzono, że sprawozdania wg stanu na 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2023 r. i I kwartał 2024 r. zostały sporządzone prawidłowo. Natomiast w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2022 r. nie wykazano zobowiązań wymagalnych w łącznej kwocie 19,5 tys. zł, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 739-830)

W badanym okresie SAA zapłaciła odsetki z tytułu nieterminowych płatności w łącznej kwocie 3,7 tys. zł, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 880-968)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Cztery zmiany do planów finansowych - będących podstawą gospodarki finansowej SAA – przekazano do Organizatora z niedochowaniem terminów przez niego wyznaczonych, co świadczy o nierzetelnej realizacji zadań określonych w art. 30 ust. 3 ustawy ofp w związku z art. 27 ust. 3 i 4 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹⁰³.

Plan finansowy na:

- a) 18 czerwca 2021 r. przekazano z jednodniowym opóźnieniem, tj. 15 lipca 2021 r. zamiast 14 lipca 2021 r.;
- b) 30 czerwca 2021 r. przekazano z jednodniowym opóźnieniem tj. 15 lipca 2021 r. zamiast 14 lipca 2021 r.;
- c) 25 listopada 2022 r. przekazano 11 dni po terminie, tj. 6 grudnia 2022 r. zamiast 25 listopada 2022 r.;
- d) 30 czerwca 2023 r. przekazano trzy i siedem dni po terminie, tj. 14 lipca 2023 r. zamiast do 7 i 11 lipca 2023 r..

(akta kontroli str. 129-177)

¹⁰³ Dz. U. z 2024 r. poz. 87; dalej: ustawa o działalności kulturalnej.

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Plany z dn. 18 czerwca oraz 30 czerwca 2021 zostały przekazane po terminie, ponieważ Główna Księgowa przebywała na urlopie (...) SAA nie zatrudnia pracownika, który mógłby zastąpić główną księgową w zakresie sporządzania planów i ich zmian. W związku z powyższym nie było możliwości fizycznej terminowego złożenia planu. (...) Plan z 25 listopada 2022r przekazano z opóźnieniem ze względu na chorobę głównej księgowej. (...) Plan na 30 czerwca 2023 r zostały przekazane po terminie, ponieważ Główna Księgowa przebywała na urlopie (...).*

(akta kontroli str. 1082-1083, 1087)

Wskazane argumenty nie zwalniają kierownika jednostki sektora finansów publicznych z obowiązku zapewnienia ciągłości pracy jednostki, co zostało wskazane w standardzie kontroli zarządczej ujętym w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹⁰⁴ pod nr 12 jako zapewnienie istnienia mechanizmów służących utrzymaniu ciągłości działalności jednostki.

2. W sprawozdaniu z wykonania planu finansowego wg stanu na 31 grudnia 2022 r. przedstawiono nierzetelne dane, tj. w pozycji:
 - środki pieniężne ujęto kwotę 47 627 zł, zamiast wynikającą z ewidencji księgowej kwotę 2 671,12 zł;
 - należności wykazano kwotę 44 956 zł zamiast 133 834,18 zł.

(akta kontroli str. 190-203, 263-297, 357)

Dyrektor SAA wskazała, że mylnie wykazano środki pieniężne, jak i należności od odbiorców.

(akta kontroli str. 1082-1083, 1087)

3. Trzy zaliczki gotówkowe (na dziewięć) udzielone w latach 2021-2023 pracownikom SAA zostały rozliczone z naruszeniem terminów wynikających z § 5 ust. 5 Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych wprowadzonej Zarządzeniem Dyrektora SAA nr 4 z dnia 23 października 2021 r.

Trzy zaliczki udzielone jednej osobie¹⁰⁵, tj.:

- 2 czerwca 2021 r. w kwocie 2,6 tys. zł na poczet wydarzeń kulturalnych, rozliczona została po 350 dniach (7 listopada 2022 r. zamiast do 22 listopada 2021 r.);
- 6 kwietnia 2022 r. w kwocie 2 tys. zł na wypłatę nagrody artystycznej, rozliczona została po 298 dniach (28 lutego 2023 r. zamiast do 6 maja 2022 r.);
- 14 kwietnia 2023 r. w kwocie 10 tys. zł na poczet wydarzeń kulturalnych, rozliczona została po 332 dniach (10 kwietnia 2024 r. zamiast do 14 maja 2023 r.).

(akta kontroli str. 459-473)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Wymienione zaliczki zostały rozliczone zgodnie z pkt 5 Postanowień szczegółowych wymienionego zarządzenia, tj. z wydłużeniem terminu na wniosek pracownika.*

(akta kontroli str. 1083, 1088)

Zarządzenie Dyrektora SAA, o którym mowa powyżej nie przewiduje wydłużenia terminu rozliczenia zaliczki na wniosek pracownika. Nadto należy wskazać, że w § 5 ust. 5 ww. Instrukcji uregulowano zasady wypłacania zaliczek stałych, dla których ostateczny termin rozliczenia określono do „przedostatniego dnia roboczego danego roku”.

¹⁰⁴ Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15, poz. 84.

¹⁰⁵ Pracownik Działu Programowego SAA.

Również należy zaznaczyć, że zaliczki te nie zostały rozliczone przez pracownika, a SAA jako pracodawca dokonał ich potrącenia na podstawie art. 87 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy¹⁰⁶.

4. Protokół nr 3/08/2022 z 1 sierpnia 2022 r. dotyczący przekazania Miastu Szczecin budynku przy al. Wojska Polskiego 64 (w związku z aktem notarialnym Repertorium A nr 1446/2022 z 26 lipca 2024 r.) sporządzony został nierzetelnie, tj. niezgodnie z ewidencją księgową.

W ewidencji księgowej SAA w zakresie ww. budynku:

- wartość początkowa wynosiła 516 770,74 zł, a w protokole wskazano kwotę 127 168,1 zł, tj. niższą o 389 602,64 zł;
- umorzenie wynosiło 213 461,78 zł, a w protokole wskazano kwotę 105 790,07 zł, tj. niższą o 107 671,71 zł.

(akta kontroli str. 862-868)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: SAA w protokole ujęła wartości dotyczące samego budynku bez wartości modernizacji. Wynikło to z przeoczenia.

Nadto Dyrektor SAA wskazała, że protokół ten nie został skorygowany.

(akta kontroli str. wyjaśnienia z 20.08)

5. Niewykorzystana kwota dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 w wysokości 20 955,23 zł została zwrócona trzy dni po terminie wynikającym z § 3 aneksu nr 4 z 25 czerwca 2021 r. do umowy dotacyjnej nr WK/CC/U/32/2021 z 9 marca 2021 r., tj. 12 lipca 2021 r. zamiast do 9 lipca 2021 r.

(akta kontroli str. 553, 626-641)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że przyczyną tej nieprawidłowości było błędne ujęcie kosztów w rozliczeniu.

(akta kontroli str. 1041, 1064)

6. Od kwoty 20 955,23 zł stanowiącej zwróconą po terminie niewykorzystaną dotację celową przeznaczoną na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 SAA nie odprowadziła należnych odsetek (w wysokości jak dla zaległości podatkowych) w kwocie 14 zł, co wynikało z § 3 aneksu nr 4 z 25 czerwca 2021 r. do umowy dotacyjnej nr WK/CC/U/32/2021 z 9 marca 2021 r.

(akta kontroli str. 553, 626-641)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że nie zwrócono należnych odsetek z uwagi na przeoczenie.

(akta kontroli str. 1041, 1064)

7. Dotację celową przeznaczoną na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 w łącznej kwocie 54 tys. zł wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie dotacyjnej nr WK/CC/U/32/2021 z 9 marca 2021 r.

Płatność z dnia:

- z dnia 29 marca 2021 r. w kwocie 18 tys. zł na podstawie faktury proforma do fv nr 1239/HS/S/2021 z 31 marca 2021 r. (skorygowaną fakturą nr 4434/HSG/2021 i nr 8427/HS/A/2021 z 21 października 2021 r.) za zakwaterowanie w ramach wydarzenia „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin” ujęto w ramach rozliczenia dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację finału regat TTSR 2021;
- z dnia 08 czerwca 2021 r. w kwocie 36 tys. zł (na podstawie faktury proforma do fv nr 2314/HS/A/2021 z 09 czerwca 2021 r.), za noclegi w okresie od 30 lipca 2021 r. do 02 sierpnia 2021 r. w ramach wydarzenia „Żagle 2021-Żeglarski

¹⁰⁶ Dz. U. z 2023 r., poz. 1465 ze zm.

Szczecin" rozliczono w ramach rozliczenia dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację finału regat TTSR 2021.

(akta kontroli str. 553, 624-658)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: (...) Część kosztów, szczególnie umowy zawarte na zadanie TTSR 2021, zastąpione de facto Żaglami, nie zostało wycofanych, ponieważ byłoby to nie ekonomiczne. (...) Nowa umowa dotacyjna nie zakazywała podpisywać umów z wykonawcami przed podpisaniem umowy dotacyjnej bądź jej aneksów, jedynie koszty nie mogły być poniesione wcześniej ani później niż terminy wskazane w umowie. Wszystkie koszty zostały zaakceptowane i sprawdzone przez Organizatora. Nie ma też innego aktu prawnego, który zakazywałby podpisywanie dyrektorowi instytucji kultury umów jeżeli zna jego finansowanie.

(akta kontroli str. 985,990)

W zakresie przedmiotowej nieprawidłowości NIK wskazuje, że SAA w ramach dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 rozliczono koszty poniesione na realizację innego zadania, tj. wykorzystanie dotacji niezgodnie z określonym przeznaczeniem. Kwestie dotyczące zasadności i terminu podpisania umowy dla poniesionych kosztów nie stanowią podstawy ustalonej nieprawidłowości.

8. W dniu 15 października 2021 r. dokonano zwrotu niewykorzystanej dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin” w kwocie 259 834,62 zł, zamiast w kwocie 253 201,72 zł (wynikającej z zatwierdzonego przez Organizatora rozliczenia dotacji), tj. w kwocie wyższej o 6 632,9 zł od kwoty należnej i nie dochodzono jej zwrotu od Organizatora. Stanowiło to naruszenie art. 42 ust. 5 ustawy o pf, gdyż jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

(akta kontroli str. 553, 568-623)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: SAA nie występowała o zwrot ze względu na rozpoczęcie nowego roku budżetowego. Ostateczna akceptacja i rozliczenie sprawozdania z dotacji nastąpiło w 2022r (2022-04-12).

(akta kontroli str. 1082, 1087)

9. W okresie objętym kontrolą SAA wobec jednego dłużnika (tj. 100 % zaległości SAA wg stanu na koniec 2022 r., 2023 r. i I kwartału 2024 r.) posiadającego należności wymagalne w łącznej kwocie 21 271,55 tys. zł¹⁰⁷, powstałe z tytułu 15 niezapłaconych faktur za najem pomieszczeń i media, nie prowadziła rzetelnych i prawidłowych działań w celu dochodzenia zaległych należności.

SAA wzywała¹⁰⁸ dłużnika mailowo do uregulowania płatności. W wyniku bezskuteczności prowadzonych działań SAA 18 sierpnia 2023 r. wystąpiła do radcy prawnego o uruchomienie procesu windykacyjnego. Ostatnią podjętą przez SAA czynnością było wystosowanie 17 października 2023 r. wezwania do zapłaty (odebrane 23 października 2023 r.).

W myśl § 4 ust. 1 Instrukcji windykacji należności w SAA wprowadzonej Zarządzeniem Nr 1/10/2020 z 5 października 2020 r. SAA winna była wysłać drugie wezwanie do zapłaty, a następnie z uwagi na brak zapłaty zgodnie z § 4 ust. 3 Instrukcji windykacji należności w SAA winna była wystąpić do radcy prawnego SAA z wnioskiem o podjęcie windykacji sądowej.

(akta kontroli str. 739-830, 840-861)

¹⁰⁷ Oraz odsetki (za opóźnienie) na 31 sierpnia 2024 r. w kwocie 9 874,34 zł.

¹⁰⁸ 22 kwietnia 2020 r., 24 sierpnia 2021 r., 7 grudnia 2021 r.

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: (...) *Wszystkie działania były bezskuteczne. Dlatego SAA odstąpiła od dalszych działań.*

(akta kontroli str. 1077, 1081)

Brak kolejnych działań, wskazanych w instrukcji windykacji, stanowi nie tylko nierzetelną realizację zadań SAA, ale także niedochodzenie należności, co stanowi naruszenie art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

10. Sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych za IV kwartał 2021 r., 2023 r. i za I kwartał 2024 r. sporządzone zostały nierzetelnie, tj. w sprawozdaniu za:

1) IV kwartał 2021 r.:

a) w pozycji należności pozostałe ujęto kwotę 578,1 zł (fv nr 248/201 z 30 listopada 2021 r.) zamiast w pozycji należności wymagalne, gdy termin jej płatności określono na 14 grudnia 2021 r.;

b) w pozycji depozyty terminowe nie ujęto kwoty 200 zł (depozyt firmy VITAL);

2) IV kwartał 2023 r.:

a) błędnie wykazano kwotę 830 zł w pozycji depozyty na żądanie (grupie gospodarstwa domowe) gdy stanowiła ona depozyt terminowy (grupa przedsiębiorstwa), a przez co zawyżono dane ujęte w pozycji depozyty na żądanie, a zaniżono o tę kwotę depozyty terminowe;

b) nie wykazano w pozycji depozyty na żądanie kwoty 4 992,42 zł stanowiącej środki pieniężne w drodze (konto 148) zaniżając depozyty na żądanie o łączną kwotę 4 162,42 zł (4 992,42 zł minus 830 zł);

3) I kwartał 2024 r. nie wykazano w pozycji depozyty terminowe kwoty 11 992,5 zł, gdy z ewidencji księgowej wynikało, że kwota depozytów terminowych stanowiła 68 314,47 zł, a w sprawozdaniu wykazano 56 321,97 zł.

Sprawozdania te zostały sporządzone niezgodnie z ewidencją księgową, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 4 rozporządzenia w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

(akta kontroli str. 739-830)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Jest to wynik przeoczenia. Korekta w tym zakresie zostanie niezwłocznie złożona.*

(akta kontroli str. 1082-1083, 1087-1088)

11. Nie sporządzono korekty sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych za IV kwartał 2022 r. z uwagi na zmiany stanu faktycznego w ewidencji księgowej, co było niezgodnie z § 10 ust. 5 rozporządzenia w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

W sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2022 r. nie wykazano należności pozostałych z tytułu nadpłat w łącznej kwocie 40 034,35 zł wynikającej z ewidencji księgowej SAA (dotyczące kontrahentów: Google, ZWIK, Enea).

(akta kontroli str. 739-830)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Jest to wynik zapisów w księgach po terminie złożenia sprawozdań. Korekta w tym zakresie zostanie niezwłocznie złożona.*

(akta kontroli str. 1082-1083, 1087-1088)

12. Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń gwarancyjnych za IV kwartał 2022 r. sporządzono nieprawidłowo pod względem merytorycznym, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 4 rozporządzenia w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

W sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2022 r. zaniżono zobowiązania wymagalne o łączną kwotę 19 507,13 zł, z uwagi na:

- a) zawyżenie zobowiązania wymagalnego o kwotę 627,67 zł, gdy termin płatności zobowiązania wynikającego z faktury nr 0484/22/FVS z 22 grudnia 2022 r. ujęty w ewidencji księgowej SAA był do 23 stycznia 2023 r.;
- b) zaniżenia zobowiązań wymagalnych o kwotę 18 696 zł wynikającą z faktury nr 194/2022 z 18 września 2022 r. z terminem płatności do 28 października 2022 r.;
- c) zaniżenia zobowiązań wymagalnych o kwotę 1 438,8 zł wynikającą z faktury nr R01823612 z 5 listopada 2022 r. z terminem płatności do 19 listopada 2022 r. (akta kontroli str. 739-830)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Jest to wynik przeoczenia. Korekta w tym zakresie zostanie niezwłocznie złożona.*

(akta kontroli str. 1082-1083, 1087-1088)

13. W latach 2021-2024 w skutek nieterminowego regulowania zobowiązań SAA wydatkowała łącznie kwotę 3 731,5 zł, jako odsetki od nieterminowych płatności. Powyższe działania były niezgodne z zasadą dokonywania wydatków ze środków publicznych określoną w art. 44 ust. 3 pkt 3 uofp.

Zapłacone przez SAA odsetki od nieterminowych płatności wyniosły w roku:

- a) 2021 – 316,91 zł;
- b) 2022 – 2 039,48 zł;
- c) 2023 – 1 318,07 zł;
- d) 2024 (I kwartał) – 57,04 zł.

(akta kontroli str. 880-968)

Dyrektor SAA wyjaśniła, że: *Pracownicy SAA starają się terminowo dostarczać a SAA terminowo płacić faktury. Niestety zdarza się, że faktury trafiają do SAA po terminie płatności, od 2022r problem się nasilił po zmianie siedziby SAA. Pomimo powiadomienia o zmianie siedziby i nowego adresu, faktury niejednokrotnie wysyłane były na stary adres. Odsetki z tytułu zaległości budżetowych naliczone i opłacone zostały dopiero po kontroli ZUS. Jak w protokole kontroli było ujęte, zaległości powstały w wyniku błędnego objęcia składkami ZUS, co wynikało z błędnych danych podawanych przez zleceniobiorców i do dnia kontroli SAA nie miała wiadomości o możliwości powstania zaległości. Odsetki każdorazowo płacone były z przychodów z działalności gospodarczej SAA, nie były finansowane dotacją podmiotową lub celową.*

(akta kontroli str. 1082-1083, 1087-1088)

NIK zaznacza, że Jednostki sektora finansów publicznych są zobowiązane do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań i podejmowania wszelkich działań, niedopuszczających do obowiazku zapłaty odsetek

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2021-2024 (I kwartał) SAA z czterech dotacji celowych otrzymanych od Organizatora jedną w kwocie 54 tys. zł uzyskaną w 2021 r. na promocję i organizację TTSR wykorzystwała niezgodnie z przeznaczeniem, a część niewykorzystanej dotacji (21 tys. zł) zwróciła trzy dni po terminie, bez należnych odsetek w wysokości 14 zł. Natomiast dotacja otrzymana na promocję i organizację „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin” została zwrócona Organizatorowi w kwocie wyższej o 6,6 tys. zł niż należna, a SAA nie podejmowała działań, by te środki odzyskać.

Cztery zmiany w planie finansowym (z 19 ogółem) dokonano po terminie wyznaczonym przez Organizatora, tj. od jednego do 11 dni.

Jedno z trzech sprawozdań z wykonania planu finansowego¹⁰⁹ sporządzone zostało nierzetelnie, gdyż zawyżono wartość środków pieniężnych o 45 tys. zł oraz zaniżono należności o kwotę 88,9 tys. zł.

Cztery sprawozdania z operacji finansowych (z ośmiu badanych) sporządzone zostały nierzetelnie w zakresie m.in. zobowiązań wymagalnych w kwocie 19,5 tys. zł¹¹⁰, a także należności pozostałych, depozytów na żądanie oraz depozytów terminowych¹¹¹. SAA nie sporządziła również korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r. w łącznej kwocie 40 tys. zł dotyczącej należności pozostałych z uwagi na zmiany w ewidencji księgowej.

Wypłacone pracownikowi SAA trzy (z dziewięciu ogółem) zaliczki gotówkowe na bieżące wydatki Instytucji w łącznej kwocie 14,6 tys. zł rozliczone zostały po terminie określonym w zarządzeniu Dyrektora SAA, tj. po 268, 302 i 350 dniach.

Nierzetelnie sporządzono w 2022 r. protokół przekazania Miastu Szczecin budynku przy Wojska Polskiego 64, w którym zaniżono jego wartość początkową o 389,6 tys. zł i umorzenie o kwotę 107,7 tys. zł.

W celu wyegzekwowania należności wymagalnych powstałych w 2021 r. w łącznej kwocie 21,3 tys. zł (plus odsetki na 31 sierpnia 2024 r. w kwocie 9,9 tys. zł) nie prowadzono rzetelnych i prawidłowych działań. Zobowiązania SAA regulowano nieterminowo, czego skutkiem było, niezgodne z zasadą dokonywania wydatków ze środków publicznych określoną w ustawie o fp, pokrycie odsetek w łącznej kwocie 3,7 tys. zł.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

1. Zawieranie umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami wyłącznie w przypadkach, gdy ich zakres nie pokrywa się z tym wynikającym ze stosunku pracy.
2. Przechowywanie dokumentów określających sposób potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia i dokumentów potwierdzających liczbę godzin wykonania zlecenia oraz wypłata wynagrodzenia co najmniej raz w miesiącu.
3. Publikowanie w BIP informacji o naborach na wolne stanowiska pracy oraz przechowywanie dokumentacji z przeprowadzonych rekrutacji.
4. Inwentaryzowanie umów cywilnoprawnych, autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i licencji oraz sporządzanie tych umów z uwzględnieniem wymaganych elementów oraz w sposób zabezpieczający interesy jednostki.
5. Przekazywanie Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.
6. Formułowanie w treści umów zawieranych z wykonawcami w ramach udzielenia zamówienia publicznego łącznej maksymalnej wysokości kar umownych, kar za zwłokę ze strony wykonawcy zamiast za opóźnienie.
7. Dokonywanie zmian w planach finansowych niezwłocznie po otrzymaniu informacji o podstawie do dokonania zmiany.
8. Rzetelne sporządzanie sprawozdań z wykonania planu finansowego oraz sprawozdań z wykonania operacji finansowych, w szczególności zgodnie z ewidencją księgową.

¹⁰⁹ Za 2022 r.

¹¹⁰ RB-Z za IV kwartał 2022 r.

¹¹¹ Rb-N za IV kwartał 2021 r. i 2023 r. oraz I kwartał 2024 r.

9. Sporządzanie właściwych korekt sprawozdań z wykonania planu finansowego, w szczególności gdy nastąpią zmiany w ewidencji księgowej.
10. Terminowe rozliczanie zaliczek udzielanych pracownikom SAA.
11. Skorygowanie protokołu nr 3/08/2022 z 1 sierpnia 2022 r. dotyczącego przekazania Miastu Szczecin budynku przy al. Wojska Polskiego 64. I przekazanie tej korekty Miastu Szczecin.
12. Dokonanie zwrotu należnych Organizatorowi odsetek od nieterminowo zwróconej dotacji przeznaczonej na promocję i organizację finału regat TTSR 2021.
13. Dokonanie zwrotu wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem dotacji celowej uzyskanej w 2021 r. na promocję i organizację finału regat TTSR 2021 w kwocie 54 tys. zł wraz z należnymi odsetkami.
14. Podjęcie działań celem odzyskania należności w kwocie 6 632,9 zł z tytułu nienależnie zwróconej dotacji celowej przeznaczonej na promocję i organizację „Żagle 2021-Żeglarski Szczecin”.
15. Podjęcie stosownych działań mających na celu odzyskanie należności wymagalnych w łącznej kwocie 21,3 tys. zł.
16. Sporządzenie właściwych korekt sprawozdań z wykonania operacji finansowych.
17. Podjęcie działań mających na celu niedopuszczenie do nieterminowego regulowania zobowiązań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 17 września 2024 r.

Kontrolerzy
Ewelina Kamińska-Nowicka
Specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
Marcin Stefaniak
/podpisano elektronicznie/

Lidia Modrzejewska-Markiewicz
Starszy inspektor kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/